

DOMOLJUB

ŠTEV. 46.

V LJUBLJANI DNE 18. NOVEMBRA 1931

LETO 44

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izbaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Beseda o varčevanju

Prepozna beseda! Tako bo marsikdo vzklíkní. In vendar ni prepozna. Morebiti jo bomo sedaj v teh težkih dneh bolje razumeli kakor takrat, ko se je med nami cedilo med in mleko.

Med nami živi še dosti ljudi, ki ne znajo varčevati. Eni so teh misli, da se varčevati pravi skopariti. Ali veste, kdo je skopuh? To je človek, ki ga ima v krempljih lakota, po denarju. Tako ga ima v krempljih, da radi samega ljubega denarja niti sebi niti drugemu ničesar dobrega ne privoščí. Samo stiska in boža tisti svoj preljudi denar.

Varčen človek ne bo tako ravnal. Privoščí bo sebi, kar je prav; pa tudi za potrebe bližnjega in za blage namene javnega življenja bo imel vedno odprto srce. Vendar bo pa v dobrih dnevih mislil tudi na prihodnje čase in bo vedel, da znajo biti slabši. In od tega, kar ima, si bo za morebitno stisko prihodnjih dni vložil nekaj v hranilnico. Če pa pričakovane stiske ne bo, pa tudi ne bo jokal za njo, ampak bo znal s svojim premoženjem prav ravnati v sedanosti, pa tudi za slučaj smrti bo znal prav urediti, da bo dobro zanj in za druge.

Dejal sem, da mnogo naših ljudi ne zna varčevati.

Kadar imajo priliko za varčevanje, žive razsipno, zapravljivo, bahato. Vse mora vedeti da nekaj imam in da zato tudi lahko nekaj dam. Poznam človeka — no pa morebiti tudi vi poznate take ljudi: kadar potegne svojo tedensko plačo, takrat mora pognati težko prislužene dinarje po grlu, čeprav potem skozi cel teden nateplje puste, nezabljene žgance.

Varčevati ne zna naša mladina. Prve prihranke še nekaj hrani. Zakaj tiste dni ima pred seboj gotovo cilj: kolo si moram kupiti. Potem se namreč lahko vozi na delo. Nič napačna misel. Ko je pa enkrat kolo tukaj, potem je pa cilj dosežen in denar nalagati je za mlade ljudi brez pomena... Če samega sebe vsaj malo ceni, bo vsako leto privarčeval za eno obleko, za obutev in za klub; če mu do lastne cene ni dosti, bo glavni njegov cilj cigareta in pa liter.

Pa vprašujete: »Ali na možitev tak človek nič ne misli?« O pač. Toliko že, da se lahko ponaša s svojim dekletom, toliko tudi, da se radi dekleta spusti v boj in je sam ranjen ali je pa ranil svojega tekmeča; oboje poglavje se potem nadaljuje pred zdravniki in pred sodniki, konec zadnjega dejanja v tej igri je pa zapor. Ali da bi se za resnejšo, dobo svojega življenja kaj prihranil! Dekletove star-

še bo pestil za doto in bo pripravljen tudi za 10 Din razbiti pogajanja in pustiti dekleta v sramoti. Tu se bo vlekel za denar, svojega pa mora seveda pognati v zrak. Zakaj fant je in tako zahtevajo fantovske postavbe. Silno redki so ženini, ki bi pri vstopu v zakonsko dobo svojega življenja mogli pokazati na znaten del svojega lastnega premoženja, ki bi bilo sad njihove pridnosti in varčnosti.

Pa kdo bo pričakoval od naših fantov, da naj varčujejo! Saj bero po časopisju: Ta država je požgala toliko in toliko bombaža, da bi mu cena preveč ne padla, tam so potopili v morje toliko in toliko centov pšenice, iz istega vzroka, drugod spet uničujejo kavo. Vse po načelih gospodarskega liberalizma: Jaz imam; če pa drugod za lakoto umirajo, kaj me briga. In čeprav smo z lahkoto pridelali, drugod ne smemo uživati sadu našega blagoslova, tudi za zmerno ceno ne.

Tako gospodarijo svetovni gospodarji; zakaj bi drugače gospodarili naši fantje, zlasti v tistih letih, ko nimajo za »nikogar skrbeti!

Vse drugače nam o državnem gospodarstvu poroča sv. pismo. Saj poznate zgodovino egiptovskega Jožefa. Sedem izredno bogatih letin je bilo v Egiptu v tistem času, ko je bil tam Jožef voditelj državnega gospodarstva. A Jožef ni žita sežigal, ni pustil, da bi se žito kvarilo, ampak je spravljal žito v državne žitnice. V vsakem mestu so bili shranjeni obilni pridelki.

Nastopila pa so nerodovitna leta. Povsod je primanjkovalo živeža, v Egiptu pa je bilo dovolj žita. Še celo zunanje pokrajine so zakladali z njim.

Morebiti je takrat nekateri Egipčan zmajeval z glavo nad Jožefovim gospodarstvom, ko je v bogatih, rodovitnih letih tako strašno varčeval z žitom. Kako pa mu je hvalo vedel pozneje, ko bi bil za lakoto umiral on in njegova družina, če bi ne bilo skrbnega gospodarstva Jožefovega.

»Seveda,« mi bo kdo padel semle v besedo, »seveda, Jožefu je bilo lahko skrbeti za prihodnje čase. Saj je po božjem razsvetljenju že naprej vedel, kakšne težave bodo zadele svet.«

To je resnica. Nič ne oporekam. Ali pa vsakdanja življenjska izkušnja tudi ni kos božjega razsvetljenja? In kdor je le nekaj let preživel na tej naši okrogli zemlji, je moral po svojih lastnih izkušnjah priti do spoznanja, da je sreča na zemlji nekaj silno nestanovitnega. Obilnost in bogastvo, premoženje in denar so pa tudi kos zemeljske sreče.

Morebiti imate v svoji bližini ljudi, ki so danes siromašni, pa ste jih še vi poznali in imeli za bogate. Morebiti vam je znana hiša, kjer je oče zapustil otrokom čedno premoženje, danes pa niti lastnega doma več nimajo. V lepih dnevih so mislili, da ima sreča trdne korenine, pa so gospodarili v tej napačni misli tako, da so vse zagospodarili. Živeli so bogato, potratno, razsipno, za eno leto naprej pa prav gotovo niso mislili. In to je ravno pri mnogih napačno, ker naprej prav nič ne mislijo. Če bi le malo naprej mislili, kaj lahko pride nadnje, bi gotovo malo drugače gospodarili. Saj ni treba, da bi nezgoda, ki lahko pride, tudi morala priti. Še bolje bo, če je ne bo. Ampak pripravljeni moramo biti.

Vsi veste, da prav zdaj preživljamo silno težke čase. In kdo ve, kje je še konec težkih dni. Nisem prerok; nočem groziti in ne strahiti. Bolje pa bo, da smo pripravljeni še na huje čase, kakor pa da bi mislili, da imamo že zlate dneve pred durmi. (Dalje prih.)

Občni zbor

JUGOSLOVANSKE KMETSKÉ ZVEZE

se vrši na dan sv. Miklavža v nedeljo dne 6. decembra ob deseti dopoldne v dvorani hotela Union v Ljubljani.

Običajni dnevni red.

Vrh tega govorita:

1. Profesor Anton Sušnik: Kmet in trgovaška politika.
2. Dr. Valenčič: Vnovčevanje živine in kmetijskih pridelkov.

Kmetje! Pridite v obilem številu! Pokažite svojo kmetško zavest in kmetško skupnost! Pridite vsi, da v današnjih težkih časih glasno in odločno povemo želje in zahteve kmetškega stanu!

Kmetška zveza zastopa koristi kmetškega stanu!

Tajništvo JKZ.

Priloga se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob. Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincaréova 2

PO SVETU

Katoliška cerkev

s Katoliško vseučilišče v pretežno protestantski državi. Največja izmed treh baltskih republik (Litva, Latvija, Estonija) je Latvija. Dočim je Litva popolnoma katoliška in se v Estoniji zadnji čas pojavlja močno nagibanje h katoliški veri, je Latvija pretežno protestantska. Med več ko dva milijonskim narodom je le četrtina katoličanov. Kljub temu so ti dosegli, da je protestantski parlament dovolil ustanoviti na univerzi v glavnem mestu Rigi bogoslovni oddelki. Ker je državni proračun za prihodnje leto že določen, zato bo do novega proračuna dajala sredstva nadškofija sama. Vseučilišče prične poslovati še to jesen. Parlament je pooblastil rektorja univerze in nadškofa Springaviča, da sestavi pravila za novo fakulteto. Poleg tega bo nadškof imenoval kandidate za neno osebje. Izmed teh bo izbranih 10 rednih profesorjev, 4 docenti in nekoliko lektorjev. Poučevali bodo v dosedanjem katoliškem semenišču, v prvi semester bodo vpisani vsi sedanji semeniščniki. Skupne vseučiliške predmete bodo bogoslovci študirali obenem z akademiki drugih fakultet. Najvažnejša naloga fakultete bo vzgoja domačih latvijskih duhovnikov, kajti sedanji so po večini drugorodni, največ Litvanci.

Italija

s Ni še polna mera trpljenja. Okoli Kopra je preganjanje Slovencev v cerkvenem področju posebno hudo. Cerkvene peve na vse načine strahujejo. V Koštaboni je nekoč fašist d'Esta javno vpil nad ljudmi in delil klofute, češ da jim prepoveduje še nadalje slovensko peti v cerkvi. Podobno je v Šmarju, kjer so tudi začeli s klofutami obdelavati brezbrambne peve. Znani faš. tajnik Venturini je nekoč s poti gnil nazaj domov otroke, ki so šli k fari h krščanskemu nauku. Neki krušarici so vzeli prodajno dovoljenje, ker ni hotela poslati otroka k italijanskemu verouku, marveč ga je pošiljala k slovenskemu. Kričeč je slučaj župnika Antona Požarja ml. iz Marežig pri Kopru. On je tih, skromen in pobožen gospod, ki se bavi le s strogo cerkvenimi reči. Seveda vztraja po vesti in zakonu pri slovenskosti tako glede pridige in litanij, kakor glede pouka otrok v verstvu. Izključno le iz tega razloga je bil poklican v Pulo k deželnemu sodišču, kjer se je od njega zahtevalo, naj se vda italijanizaciji. Dobil je zdaj dve leti policijskega nadzorstva (ammonimento). Tako je v fari konfirman in če hoče iti na škofijo v Trst, mora imeti prefekturno dovoljenje iz Pule. Orožništvo pa ima nalogo in pravico, da ga vsako noč in ob poljubni uri zbudi iz spanja in take kontrolira, če ni šel kam na »agitacijsko potovanje. Tako se godi po najnovejši operaciji, konkordata. Tudi ime ti vzamejo. Dekan Zlobec Avgustin od Sv. Antona pri Kopru je sedaj preimenovan v »Sobezec«. — Ignacij Krizman, upokojeni nadučitelj in posestnik v Gorici ter ravnatelj odvetniške pisarne dr. Medveška, je bil pretekli teden aretiran in takoj stavljen pred konfinkacijsko komisijo. Doslej še ni znano, ali je bil gospod Krizman že konfirman ali ne. — Nahaja se še vedno v

zaporu. — Vzrok konfinkacije še ni povsem znan.

s Priprava za »mir«. S predvojaškimi vajami so pred par tedni začeli povsod po mestih in po deželi. Fantom ni več svobodno vpisati se k tej reči ali pa ne, ampak so vsi prisiljeni. Večbajo se ob nedeljah dopoldne. Kdor izostane, mora plačati običajno globo. Slovenske fante nekateri fašistovski veljaki surovo zmerjajo in celo klofutajo. Ko pride fant v regiment, se pa oficirji norčujejo iz njegove fašistične predlozbrabe, ki zares ni kdo ve kako temeljita.

Austrija

s Par koroških vesti. Župnik v Dješah g. Trabesinger se je preselil v farno Šmarjeto. Izpraznjeno mesto je zasedel g. Fr. Repnik. — Celovski občinski odbor je na tajni seji nadalje sklenil, da se znižajo plače občinskim uradnikom od 2 do 10 odstotkov in upokojencem od 2 do 15 odstotkov. Občina namerava prihraniti s tem 110.000 do 130.000 šilingov (1 šiling je okrog 8 Din). Uvaževati je treba, da so bili celovski mestni uradniki plačani po dunajskem plačilnem načinu, tedaj boljše nego državni uradniki. — Sklenjeno je tudi bilo, da se vpelje za okoliške občine prisilna uporaba klavnice. Vsek mesar v St. Rupertu, St. Petru in Šmartnu bo moral klati v celovski mestni klavnici, četudi kupi že zaklano živino, in plačati za vsak kg teže 20 g (100 grošev je 1 šiling). Od teh 20 g ostaneta klavnici samo 2 g, ostalih 18 grošev pa dobijo občine za zimsko pomožno akcijo. Do sedaj so namreč okoliški mesarji prodajali meso za 30 g ceneje nego celovski mesarji in so zato siromašnejši sloji kupovali vsi pri okoliških mesarjih, da marsikateri mesar v Celovu ni imel nobenega posla. S tem se bodo cene izenačile in siromašni sloji si ne bodo mogli kupovati več mesa. — Dne 24. oktobra so našli na Koroškem že 7440 podpiranih brezposelnih. — Modrinjo vas pri Šmohorju je pretekli teden poplavila voda. Prebivalci so morali zapustiti svoja bivališča in odgnati živino. — V Tinjah je 30. oktobra pogorelo Vobauerjevo gospodarsko poslopje.

Bolgarija

s Predsednik bolgarske vlade o razmerja do drugih držav. Predsednik bolgarske vlade g. Mušanov je izjavil te dni med drugim sledeče: Hvaležni smo Italiji za sočuvstvovanje z našimi zadevami. Italija lahko računa na naše prijateljstvo, ki je gotovo nekaj vredno, čeprav smo majhni. — Pred par dnevi sem govoril s poslanikom jugoslovanske države v Sofiji in sem odločno izjavil, da ni res, da bi mi podpirali kalike miru in reda v Jugoslaviji. — Najresnejši namen imamo, da se z Grčijo popolnoma sporazumemo. — Pogosta nasilja in umori, izvršeni nad Bolgari v romunski Dobrudži zelo razburjajo javno mnenje v Bolgariji. — Odnosaji med nami in Romunijo bi se zelo izboljšali, ako bi uspeali ponehati. — Z Turčijo smo v najboljših odnosajih.

s V boju za katoliško hišo božje. V Malem Trnovu na turkobilgarski meji imajo bolgarski katoličani vzhodnega obreda staro revno cerkvico, ki se že podira.

Sklenili so zidati novo na drugem prostoru, ker je stara cerkev napoti krajevnemu gradbenemu načrtu. Pod vodstvom nekega redovnika so začeli katoličani pripravljati vse potrebno za zidanje. Pa glej, ministrstvo za cerkvene zadeve je pod pritiskom pravoslavnega škofa prepovedalo zidati katoliško hišo božjo. Katoličani so se nato pritožili na druga ministrstva in so končno za zidanje cerkve dobili dovoljenje. Neki nahujskani pravoslavni meščani so začeli borbo proti odloku ministrstva s izjavami in napadi v časopisju. Pa oglasili so se mirni pravoslavni meščani, ki soglasno s katoličani javno izjavljajo, da so bolgarski katoličani polnopravni državljani, ki se jim ne sme odrekati postavitev lastne cerkve. Mi pa pravimo: Presneto se motijo tisti bolgarski popi, ki si v svoji zagrizenosti domišljujejo, da bodo opri na vladno pomoč s hujskanjem in nagajanjem zaustavili zmagoslavno pot svetovnemu katoličanstvu.

Čehoslovaška

s Češki ministri se protivijo znižanju uradniških plač. »Pravda« priobčjuje zanimivo pismo svojega praškega dopisnika, na katerem opisuje delo Čehoslovaške, sedaj, ko se sestavlja nov državni proračun. Ministri se sestajajo vsak dan po enkrat, tako piše list, in njihova največja skrb je, da ohranijo proračunsko ravnotežje. Ministri se trudijo, da bi preprečili vsak nepotreben, še tako malenkosten izdelek državnega denarja. Pri tem pa se ministri branijo, da bi se državnim uradnikom znižale plače. Morali pa se bodo zvišati nekateri davki. Na svojih vsakdanjih sejah pripravljajo ministri proračunski načrt, katerega bodo predložili parlamentu. »Pravda« piše, da se mora odkrito čestitati čehoslovaškim ministrom k njihovem marljivemu delu.

s Komu bodo najprej znižali plače. Kakor poročajo češki listi, je ministrski predsednik Udržal poklical v četrtek k sebi voditelje zveznih strank in jim pojasnil nameravane zasilne odredbe vlade. Vlada namerava uvesti zvišanje dohodnine, ki bo znašala pri dohodkih nad 25.000 Kč 6% in potem polagoma dosegla pri dohodkih nad 100.000 Kč 30%. Davek na tanižeme se bo povišal na 100%. Plača predsednika republike se bo znižala za 25%, ministrskega predsednika za 19%, ostalih ministrov za 12, poslancev in senatorjev pa za 10%.

s Zanimive številke o verski enako-pravnosti. Po poslednjem ljudskem štetju prispeva čehoslovaška država posameznim veroizpovedim: katoliški za 11 milij. 500.000 vernikov 6 milijonov Kč, to je pol krome letno; čehoslovaški narodni cerkvi za 600.000 vernikov 4 milijone 50.000 Kč, to je 7 kron za vsakega vernika; za evan-

**Modni perlini
žamet in barhent,**
dalje ogrinjalke, pleti in kocke,
najnovejši vzorci, v veliki izbiri pri

Janko Češnik-u

Lingerjeva Ljubljana Satterjeva

P. Alfenz Furlan je 14. t. m. daroval v tržaškem samostanu v Novem mestu svojo zlato mašo. Še na mnoga leta!

Pečar: »Ali ima tvoja žena vedno zadnjo besedo?«

Bučar: »Ne. Včasih prej zaspi kot jaz.«

Odbojniki Kat. akcije, Vincencijeve konference in Prosvetnega društva v Trzinu s svojim župnikom g. Antonom Vovkom v sredini. Katoliške organizacije so imele v nedeljo v povečanem tržaškem Kat. domu lepo zborovanje.

G. Ivan Ogrin, stavbeni podjetnik in organizator elovskega obrtništva, je nedavno zapustil Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, katere član in dalj časa podpredsednik je bil nad 21 let.

Skoro pol milijona Slovencev živi v tujini. Med njimi je tudi več katoliških misijonarjev, ki delujejo med pagani. Na sliki vidimo misijonskega brata Jožefa Obrezo, ki kot izkušen mizar s svojimi črnimi delavci vodi misijonsko delavnico na otoku Madagaskarju.

G. Jernej Lohar, 29 let svetnik ljubljanske TOI, član obrtnega oddelka in Zavoda za pospeševanje obrti ter pregledovalec zborničnih računov, je bil te dni razrešen svojih dolžnosti.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Domoljubu“!

geliste, ki jih je 234.000, prispeva država 2 milijona 740.000 ali skoraj 12 Kč za vernika in za tzv. češke brate skoraj 15 kron za vsakega brata. Pomisliti moramo, da so datjave za katoliške cerkve utemeljene, ker je država že za Jožeta II. in pozneje odvzela bogata cerkvena posestva. — Katoliška cerkev na Češkem dobi torej najmanj državne podpore. Morda zato, ker stoji tamošnja vlada na stališču, da katoliška cerkev za svoje širjenje ne rabi izrednih denarnih sredstev?

Portugalska

s Socijalni na pomoč klici naših dni. Sledeč pozivu sv. očeta se katoliški škofje vsega sveta trudijo, da omilijo sedanjo revščino, ki ima glavne korenine v brezposelnosti. Zanimivo je v tem pogledu tudi pismo patrijarha v portugalski Lisaboni kardinala Cerejiera. Patrijarh govori o trojni križarski vojski: a) vojna molitve, ki naj izprosi božjega usmiljenja, da se prikrasijo dnevi trpljenja, b) vojska dela, ki naj da vsem brezposelnim delo in kruh in c) vojska pomoči pod geslom, da vsak nekaj z samozatajevanjem žrtvuje za nesrečne in gladne soljudi, zlasti za revne otročice. Patrijarh se s posebno toplimi besedami zahvaljuje kmetom, ki so pri obdelovanju zemlje začasno opustili poljedelske stroje, da tako zaposlijo čim več delovnih sil in tako pomagajo v boju proti strašni brezposelnosti.

Anglija

s 32 ministrov. Zadnji teden je bila angleška vlada spopolnjena z imenovanjem 32 ministrov brez portfelja in državnih podtajnikov, od katerih pripada konservativcem 19, narodni delavski stranki 5, Simonovim liberalcem 4 in Samuelovim liberalcem 4. Med novimi ministri je iz zadnjega kabineta znan prvi drž. pravdnik William Jowitt in kot državni podtajnik dominionov Malcolm MacDonald, sin ministrskega predsednika.

Amerika

s Razno. V Clevelandu je umrl Janez Meše, doma iz Roba pri Velikih Laščah. — Kardinal Raymond Rouleau, pokojni nadškof v Quebecu (Kanada) je prišel iz družine, ki je štela 21 otrok. — Povodom smrti znanega izumitelja Edisona je postal tudi papež Pij pokojnikovi družini iskreno sožalno čestitavo. — V nekem prepadu v Alaski so našli mrtvega katoliškega misionarja George Wodieja, ki se je ponesrečil s svojim aeroplanom. — Nekaj iz Španije: preganani jezuiti pride tudi v Ame-

riko. — Nad 7 ur sta se pogovarjala oni dan v vladni hiši v Washingtonu francoski ministrski predsednik Laval z ameriškim državnim predsednikom Hooverjem. — Slika purana namesto orla na vladnem pečatu Združenih držav je priporočil merodajnim krogom William Barton iz Philadelphije. — So spoznali, da puran spreminja barve.

Rusija

s Vso Evropo hočejo podjarmiti. Ch. Ozols, ki je bil latvijski poslanik v Moskvi šest let, podaja zanimivo razlago, zakaj se sovjetska vlada ni udeležila razprav za priprave za razorožilveno konferenco. Ozols pravi, da nimajo sovjeti v svojih načrtih nič manj kakor podjarmiti celo Evropo. Zdaj so sovjeti zaposleni s svojo petiletko (petletni gospodarski načrt); ko bo ta končana, pa nameravajo posvetiti naslednjih pet let pripravi za vojno proti Evropi. Ko bodo nasprotstva med posameznimi narodi v Evropi tako dozorela, da se bo iz njih izcimil oborožen spor, tedaj bo pa tudi Rusija udarila in ji bo lahko v splošni zmelnjavi doseči cilj.

Japonska

s Dalekoviden prosvetni minister. — Klic po verski vzgoji zveni sedaj tudi na Japonskem. Prej je po japonskih šolah vladal materialističen duh, ki zanika Boga, dušo in odgovornost človekovo pred Bogom. Posledice te vzgoje pa so tako žalostne in strahotne, da je sedaj državna uprava sklenila poduhovljenje mladinske vzgoje. V to svrhu se poslužuje sodelovanja misionarjev. Japonski minister prosvete je misionarjem to-le izjavil: »Doselej je bila politika prosvetnega ministrstva naklonjena materializmu. To stališče je bilo v skladu z duhom časa, pa je rodilo žalostne sadove: propad javne in zasebne pravdnosti, prevrat komunizma in zadnji čas anarhičnega duha. Mi pa moramo našo vzgojo rešiti materializma. V to svrhu nam je sodelovanje verskih vzgojiteljev potrebno, sami iskreno želimo njihove pomoči.« Želeli bi bili, da bi beseda japonskega ministra prosvete našla odzov vsaj ob 12. uri tudi v naših državah, ki spodkopavajo verski vzgoji mladine tla in tako samim sebi pripravljajo močnejšo pagin.

Švicra

Velika skupščina in parlament švicarskega kantona Ticino sta sprejela v aprila tekočega leta zakon, da se v vseh javnih odločbah opusti prastari uvod »V imenu božjega«. Svobodnjakom je uspelo, da so dobili za svoj protikršćanski predlog 36 glasov liberalcev in socialdemokratov, tako da so katoličani, to je konservativci in agrarci ostali s 23 glasovi v manjšini.

Toda čeprav je bil zakon, da se odpravi »ime božje«, potrjen od vlade in parlamenta, ni bil izvršljiv, ker ima švicarska ustava nekaj, za kar jo lahko zavdajo zelo mnoge države. Ako zbereš dovolj podpisov, zahtevaš namreč lahko v Švici za že sprejete zakone ljudsko glasovanje. In ako se večina ljudstva z glasovanjem odloči proti sprejetemu zakonu, ta propade, čeprav bi bil v parlamentu soglasno sprejet.

Švicarske katoliške stranke so torej zahtevale, da se o zakonu glede odprave »ime-

na božjega«, izvrši ljudsko glasovanje. Katoliška akcija in kmetijska zveza sta nabrali potrebnih 15 tisoč podpisov. Trčinski škof msgr. Aurelio Bacciarini je izdal več pastirskih pisanic, v katerih je pozival vernike, naj glasujejo za obdržanje prastarih uvodnih svetih besed. Katoličani so poudarjali tudi to, da najvažnejše zgodovinske ustanovne listine švicarskih združenih držav pričene s »imenom božjim« in da bi črtanje teh uvodnih besed značilo črtanje imena Stvarnikovega iz javnosti.

Katoličani so imeli popoln uspeh. V nedeljo 1. novembra 1931 se je vršilo tajno glasovanje. Proti zakonu, to je za obdržanje uvodnih besed »v imenu božjem«, je glasovalo 17.068 opravičenih glasovalcev, proti »imeni božjemu« pa samo 7.399 nasprotnikov krščanstva.

Volivna borba je bila zelo burna, ker so liberalci in socialdemokrati trosili najrazličnejše laži. Vendar so katoliški verniki, organizirani v katoliški akciji in pod vodstvom svojega odločnega škofa odbili protiverke naval framasonstva in izvojevali irenu božjemu sijajno zmago.

Drobne novice

24 milijard Din podpore za brezposelne bo izplačala letos Nemčija.

Protikršćovski nemiri so izbruhnili v poljski Varšavi.

Zužitki se za 400 milijonov stotov državni proračun poljske republike (1 zlot je okrog 6¼ Din).

Demonstracije brezposelnih so bile v Parizu.

Japonske čete zasidajo Madžarsko na preji. Tako najnovejša poročila.

Novi indijski ustava bo zagotovila manjšinam njihove pravice.

Za 7 milijonov dinarjev je bilo te dni prodano prvo od Gutenbergovega svetopisno pismo iz leta 1455.

Skoro 44 milijonov ton krompirja so letos pridelali v Nemčiji.

Svet Društva narodov se je sestal dne 16. novembra v Parizu. Japonsko-kitajski spor!

Z sovjetski sovjeti se pogaja Romunija. Za 35 odstoletov so razdelili plače drž. poslancev na Madžarskem.

Indijski razstaji so posredovali v boj v Mandčuriji.

V Berlinu se volijo češkoslovaško-ruska pogajanja. Četni razstaji!

Potekaj katoličanstva v Mehiki postaja vedno težji.

Povzročitelj zadnjega austrijskega heinrichovskega puča dr. Pircher pride iz Bavarke v Jugoslavijo.

Uniformno za vse politične stranke bo črno prepovedati v Nemčiji.

200.000 angleških turistov so odnesli razbojniki iz poštne vagona v portugalski Lisboni.

100 diplomati je abotelo na zastupljenju v romunskem Kluju.

V plačine težko je našla kmetijska banka v romunski Braili. (Tam je dr. Novčan za konzula).

Kupec: »Hiša mi ugaja, le preblizu one tovarne je.«

Posredovalec: »To naj vas nič ne moti. gospod. Ono tam je smodnišnica in ta lahko vsak čas zleti v zrak.«

Vse vrste zobotrebcev

(klinično) kupujem

M. PAKIČ, Ljubljana

SV. PETRA NASIP ŠTEV. 27

Mošao trošarino vrnem. — — — —

d »Karitas«. Naše zastopnike opozarjamo, da ne nabirajo težko bolnih zavarovancev. Taka zavarovanja bo vodstvo dosledno odklanjalo. Posmrtno zavarovanje »Karitas«, Ljubljana, Masarykova cesta 12 (palača Vzajemne zavarovalnice).

PO DOMOVINI

Zahvala

Podpisana vdova-pogorelka na Boh. Beli št. 24 se upravi »Domoljub« najpri-srčneje zahvaljujem za prejeto podporo 2000 Din, katero sem prejela kot dolgolet-na naročnica »Domoljuba«.

Zato »Domoljub«, ki nas vsak teden tako lepo poučuje in nam prinaša toliko novic in v slučaju nesreče požara prvi pride s podporo v gotovini na pomoč, vsem najtopleje priporočam.

Boh. Bela, 13. novembra 1931.

Antonija Ravnik,
pogorelka na Boh. Bel.

d Zlato sv. mašo je daroval 15. novem-bra v frančiškanski cerkvi v Novem mestu pater gosp. Alfonz Furlan. Bog ga živi še mnoga leta!

d Stiridesetletnica živinozdravniške di-plome. Tekom tega meseca poteče 40 let, od kar so trije naši rojaki promovirani na Dunaju za živinozdravnike in sicer: gg. Aloj-zij Paulin, državni veterinarni šef-referent in inspektor banske uprave v Ljubljani, da-je dvorni svetnik Adalbert Rotter, koroški ce-želni veterinarski referent v p. in inspektor hugon Turk, vpckojen veterinarski šef-referent v Ljubljani in naš odlični sodruknik. Zadnja dva sta prejela živinozdrav. diplomu in fizikatna spričevala z odliko, slednji ima tri izpite iz tržnega nadzorstva z odličnimi spričevali dunajske univerze. Bog živi vse tri gospode še mnogo let!

d 13 let je minulo dne 11. novembra t. l. odkar je bilo sklenjeno premirje in s tem ko-nec strašne svetovne vojne, ki pa, kakor se vidi, niti večino človeštva, niti oblasti ne ni prav nič naučila. Svet drvi naprej in naprej proti še hujšim dnevom. Zastonj so bile mi-lionske žrtve. Bog se nas usmili!

d Iz preiskovalnega zapora je državno pravdnštvo v Mariboru izpustilo znanega duhavnika gospoda Marka Kranjca.

d Zadnje dni je padlo po vrhovih pla-nin nekaj novega snega. V dolinah pa dežuje in vode zelo naraščajo. Bati se je povodni.

d Veliko padavin, vendar ne prehu-do zimo nam obljubljajo vremenoslovci.

d Veliko veterinarsko razstavo priredi Jugoslovansko veterinarsko združenje v Bel-gradu od 21. do 23. novembra tega leta o priliki svoje desetletnice.

d 1. decembra 1931 stopijo v veljavo nove poštne in brzojavne pristojbine in si-cer bo treba plačati s tem dnevom: a) za pisma običajne teže (do 20 gramov) v krajev-nem prometu (to je v okrožju istega poš-tnega urada) 1 Din, b) v medkrajevnem prometu (to je za pisma od enega do dru-gega poštnega urada v Jugoslaviji) 1.50 Din. Odprte dopisnice, doslej po 50 par, bodo veljale z decembrom 75 par. Pristoj-bina za priporočanje v krajevnem prome-tu bo veljala 2 Din, v medkrajevnem pa 3 Din. Promet s čekovnimi nakaznicami je bil doslej poštne prost, od 1. dec. 1931 dalje pa bo treba plačati za pošiljko do 500 Din 0.50 Din, nad 500 Din pa 1 Din. Isto-tako so zvišane pristojbine za pakete, za pošiljatev denarja, za nakaznice itd. Pri-stojbina za besedo v brzojavki znaša 0.60

Din. Pristojbina za priporočanje v medna-rodnem prometu znaša 4 Din.

d V znamenju solza. Prijatelj nam piše: Cez državni most v Mariboru je gnal te dni sključen, kmetič par volov. Na sebi je imel raztrgano obleko in gube na licih so pričale o velikih težavah, ki ga tarejo. Stopim k njemu in ga vprašam: »Očka, ali ste kupili vole?« Možak mi žalostno odgovori: »E, kaj šel Nisem jih mogel prodati, če bi jih tudi za mesarji in kupci metal. Niti 4 Din mi nihče ni hotel dati za kilogram žive teže, če-tudi so voli, kakor vidite, lepo rejeni. Si-m mladi leta 1929, ko sem jih kupil, so tehtali 915 kg in sem dal zanje tedaj 7 Din za kg, danes tehtajo 1200 kg in mi nihče ni hotel dati niti 4 Din za kilogram. Davkarija me rabi za davke, bolnišnica me tirja za stroške zdravljenja mojega sina, pri hiši pa niti kraj-carja denarja.« — In debele solze so se po-javile na licu ubogega kmetiča...

na vratih tamošnje pokopališke kapele. Z njim je urejena zadeva grobov. Ako po 12 letih po pokopa in po 10 letih po zadnji ob-novitvi ni pristojbina za grob obnovljena, se smatra grob za opuščen in se prekoplje. Tudi velikost grobov je določena: 2.30×1.25 za odraslo osebo in 1.25×1 za otroka. Kar pa je najvažnejše, je to, da novi pokopali-ščni red določa tudi velikost in pristojbinc za grobnice. Važno je, da grobnica zapade šele po 100 letih, če se ne obnovi pristojbina. Vsakih 10 let je namreč treba obnoviti 10% pristojbine za grobnice in v 100 letih ravno celo. Tako je z novim pokopališnim redom vsem ustrezno, toda tudi višina pristojbine ne presega možnosti posameznikov. — Po-snemanja vredno za vse kraje, kjer so v tem pogledu kaka trenja.

d Tržne cene v Ljubljani pred 50 leti. Krompir 100 kg 2 gld 28 kr; — fižol hl 80 gl 50 kr; — maslo kg 93 kr; — mast 84 kr; špeh frišen 60 kr; — špeh prekajen 80 kr; — jajce po 2 kr; mleka liter 8 kr; govedine 1 kg 56 kr; teletine 52 kr; svinjsko meso 56 kr; seno 100 kg 2 gld 14 kr; slama 1 gld 78 kr.

Pixavon
da lasem, svilen,
prelesten naravni
blesk.

Pixavon dobi se sedaj
tudi v formi Shampoo-a.

d Nekaj števil o izseljencih. Iz Slove-nije se je izselilo po vojni 18.000 ljudi v prekomorske države. V teh številkah niso všteti Slovenci s Primorskega in Koroškega. V evropske države pa se je izselilo v zadnjih štirih letih nad 15.000 oseb. Računajo, da je sedaj v Franciji nad 16.000 Slovencev, v Nemčiji nad 30.000, v Holandiji nad 3000 in v Belgiji nad 3000 Slovencev. V zadnjih 50 letih se je iz Slovenije izselilo nad 100 tisoč ljudi. Računati je treba, da so se ti v tujini potem razmnožili, tako da je sedaj v severni Ameriki okoli 250.000 Slovencev, v Argentini nad 20.000, v ostali južni Ameri-ki 6000, v Kanadi 6000 in v Avstraliji 200 Slovencev.

d Nove operacijske prostore je dobila ženska bolnišnica v Ljubljani.

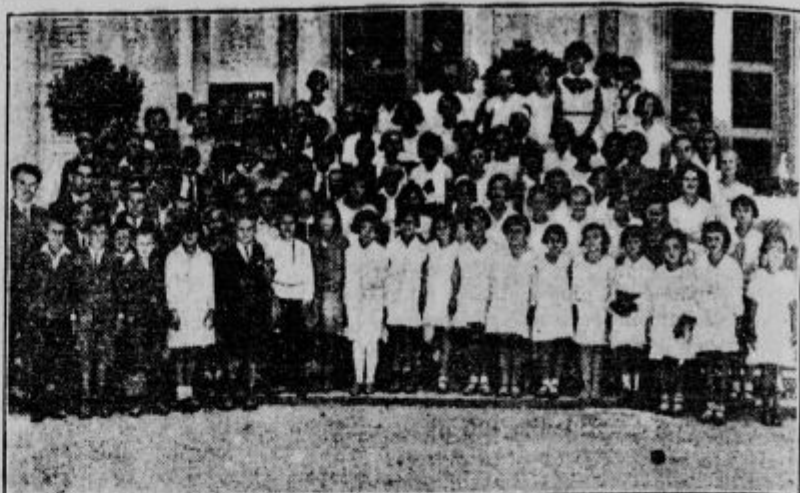
d Nov pokopališki red so dobili te dni v Rušah. Potrjen je od škofijstva in nabit na

d Vinske cene pred 500 leti. Po nekem starem nemškem poročilu je stala leta 1426 posoda, obsegajoča okrog 3 hl vina celih 13 krajcarjev ali okrog 5 današnjih dinarjev. Ko si bil prvič v gostilni, sploh nisi mogel plačati cehe, ker nisi prenesel množine vina, plačiljive z najmanjši mnovcem. Za en krajcar je dobrovoljček večer za večerom kar celi teden motovilil v »rožicah« domov.

d Nova priložnost za zapravljanje in še kaj. Mestna občina ljubljanska je sklenila, da odda prihodnje leto mestno kopališče na Ljubljani v zasebne roke in sicer v najem. Najemnik bo poleg kopališča zgradil prostor in koncertno dvorano. Zanimivo je, da obisk tega kopališča vsako leto zopet narašča. Še lani je to kopališče obiskalo 4963 kopalcev, letošnje poletje pa je bil obisk že 9907 oseb. Dohodki so znašali letos 23.382 Din.

Pred cesarstvom na Kitajskem. Bivši kitajski cesar Hsiao Tung potuje, kot praviijo poročila, v Mandžurijo, kjer bi s pomočjo Japoncev zopet zasedel prestol.

Trboveljski otroški pevski zbor, ki šteje 110 mladih grl, je v nedeljo nastopil v Ljubljani. Zbor vodi učitelj g. Av. Suligoj.

Kmetje, oklenite se Kmet. zveze!

Panamski kanal, ki veže Atlantsko in Tiho morje, so morali zapreti za promet, ker se je vanj pogreznilo skalovje iz gora pri kraju Culebraent.

Mednarodna nogometna zveza (FIFA) je izgubila ves denar. Glavni tajnik te mednarodne organizacije, v kateri so vključeni skoraj vse nogometne zveze evropskih držav, Hirschmann, je moral te dni odstopiti. Ugotovili so namreč, da je ta vzorni tajnik zaspekuliral in zapravil vso društveno imovino, ki je znašala nekaj nad 3 milijone dinarjev.

Martinove gosi. Po starodavnem običaju je na praznik svetega Martina navada, da se v hiši, kjer je godovnik, speče gos. Letos je bil t udi Martinov dan v znamenju krize.

Francosko mesto Agenais slovi po tem, da tam starejše ženske nosijo brke in brado in se tega okrasa ne sramujejo in ne uporabljajo nikakih »zdravil« za odpravo, marveč jih vsaj tako gojijo kot moški. Seveda se nobena ne more postaviti s tako velikimi brki kakor neki Jung, ki v Bambergu vodi tujce in jim tolmači zgodovinske lepote mesta. On ima 58 cm dolge brke in ima svetovni rekord

d Prvi znaki zime. Iz Kuršumlije poročajo: Tu so se začeli pojavljati prvi znaki zime. Eden prvih znakov so volkovi, ki straše po okolici. Te dni je trgovec Azima Butuša iz Prištine gnil domov čredo živine. Sredi ravnine pa je čredo napadla tolpa volkov. Cuvarji črede so začeli kričati, kar pa volkov ni niti malo preplašilo. Cuvarjem ni preostajalo drugega, kakor da so zbežali do bližnje vasi po pomoč. Ko so prišli nazaj, so volkovi obirali že zadnje kosti. Kljub temu pa so jih komaj pregnali.

d Tudi Dolenjska hoče elektriko. Kranjske deželne elektrarne so z izvedbo svojega elektrifikacijskega načrta na Gorenjskem in štajerskem vzbudile toliko zanimanja, da je stopila tudi Dolenjska na plan. Sedaj se po dolenjskih občinah že resno razpravlja, kako naj bi se speljala velenjska elektrika tudi na Dolenjsko. Pričakujemo lahko, da se bo prihodnje leto že začel graditi daljnovod proti Novemu mestu in Kočevju. Hkrati s temi načrti pa čujemo, da namerava novomeška občina postaviti lastno elektrarno na Dvoru ob Krki. Tam stoji zdaj tri žage, ki nimajo vodno pravico in po sedanjih vesteh bi bil okup le ene same žage mogoč. To se pravi, da bi ostali dve še nadalje morali dobivati vodo, tako da bi za elektrarno zlasti ob nizkem stanju vode ostalo le malo vode. Elektrarna torej v poletnem času nikakor ne bo mogla kriti potrebe in bo radi tega sama za novomeško gospodarstvo le majhnega pomena. Na vsak način bi bilo umesno, da se vestno in premišljeno pretehtajo vsi razlogi za in proti, preden se začne z graditvijo, ki bo gotovo zahtevala ogromne izdatke. Ponesrečenih elektrarn ima Slovenija že preveč in zato je škoda, da bi po nepotrebnem dobili še eno več.

d Družinski blagoslov. Trojčka je porodila v nedeljo 8. novembra Mileva, žena kmeta Milosava Lukiča v selu Jasikovica blizu Trstenika v Srbiji. Vsi trije zdravi fantki. Družina je že od prej obdarjena s 4 otročki, od katerih sta dva deklici dvojčki.

d Čudaska ženska. V Novem Sadu so pokopali 72 letno stanko Ano Stilling, po rodu Nemko. Ta čudaska stanka se je že leto dni pripravljala na smrt na tale način: Na vsak način se je samo sebe hotela videti, kako bo ležala na mrtvaškem odru in kako ji bo, ko jo bodo pokopavali. Več mesecev je prosila svoje, naj ji dovolijo, da se bo dala fotografirati na mrtvaškem odru, da se bo lahko ogledovala, kako bo potem, ko bo zares ležala na mrtvaškem odru. Po dolgem pretekanju so se sorodniki zares dali prepovoriti. Stara gospa Stilling je sama šla k pogrebništvu zavodu, si je izbrala krasno krsto, si nakupila vencev in cvetja, kar spada zraven ter si dala nesti v svojo sobo. Stene sobe je dala prevleči s črnim blagom, krsto na oder, svetlice in prižgane sveče okrog. Potem je stanka oblekla svojo mrliško obleko in se vlegla v krsto. Še dvakrat je morala vstati, da je uredila vse, kar ji ni bilo še pravilno urejeno. Ko je po njenem mnenju bilo vse v redu, je pristopil naročeni fotograf. Stanka je sklenila roki na prsi, zaprla oči, magnezijeva luč se je zabliskala v temnem prostoru in fotografija je bila narejena. Nato je zlezla z mrtvaškega odra in živela poslej, kakor vselej. Ampak vsak dan si je ogledovala lepe fotografije, ki so ji kazale, kako leži na mrtvaškem odru. Še celo povečati si jih je dala. Pred nekaj dnevi pa je zbolela za smrt. Na smrtni postelji je naročila svojcem, naj jo

Namakanje s "Henko"

je enostavno in poceni!

Namočite perilo zvečer v Henkovi raztopini in zjutraj je razmočena vsa nesnaga. Oglejte si Henkovo raztopino po uporabi! Strmeli bode, koliko nesnaga vsebuje ta raztopina. Tudi za omehčanje trde vode in čiščenje vobče je „Henko“ jako priporočljiv.

Henko

soda za pranje
in čiščenje

prav tako denejo na mrtvaški oder, kakor si je lani sama uredila. Tako se je zgodilo, ko je v torek zjutraj umrla. V sredo so jo pokopali. Bog ve, če je pri vseh teh pripravah na smrt mislila na glavno, kar je, na dušo in onostransko življenje.

d Novi nadzri nadzorstvenih oddelkov za uteži in mere. Trgovinski minister je predpisal nove sedže za oddelke nadzorovanja uteži in mer ter dragocenih kovin. Za Dravsko banovino so bili ustanovljeni sledeči sedže: 1. V Celju: za področje, v katero spadajo okraji Brežice, Celje, Celje-okolica, Gornji grad, Komar, Krško, Laško, Šmarina in Slovenjgradec. 2. V Ljubljani: za področje, v katero spadajo okraji Crnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Litija, Logatec, Ljubljana, Ljubljana-okolica, Metlika, Novo mesto in Radovljica. 3. V Mariboru: za okraje, v katere spadajo Dolnja Lendava, Dravograd, Prevalje, Ljutomer, Maribor des. in Maribor lev. breg, mesto Maribor, Murska Sobota, Ptuj mesto in Ptuj okolica.

d Most in 20 milijonov kilogramov jekla. Te dni je komisija prometnega ministristva odobrila novi pančevski most, ki je dograjen. Ta most je največji na Balkanu in eden največjih v Evropi. Pančevski most je dolg 1260 metrov. Za njegovo jekleno sestavo so porabili 20 milijonov kg jekla. Za temelje in stebre so porabili dva in pol milijona kg železa in 100.000 kubičnih metrov betona. Sirok je most 11 metrov. Ta širina bo za sedaj zadostovala za cestni in železniški promet. Če se bo pa pozneje pokazalo, da je treba most razširiti, ga bodo razširili do 20 in pol metra širine. Železniška proga bo tekla iz mesta proti Pančevu po nasipa, ki bo 12 in pol km dolg. Drugi nasip bo pa za cesto. Sedaj, da bodo vsi dela končani, sta konca leta 1931. Od tedaj dalje bo Beograd na suhem zvezan s Pančevom in Banatom. Vezala ga bo lepa cesta in železnica.

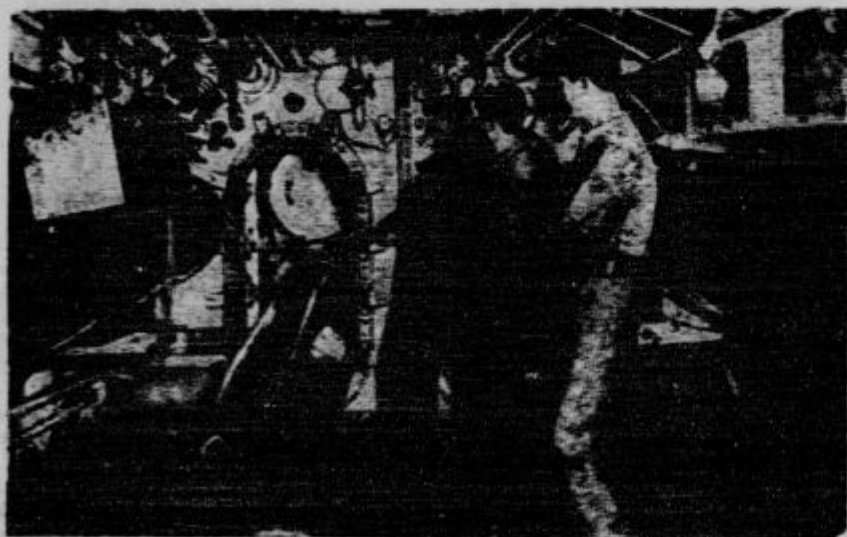
d Slednja Tisa. Prihaja z Madžarske in teče nekaj časa po našem ozemlju v Vojvodini. Je kakor druge reke, te dni pa je bila

Japonski vojaki brusijo kitaraste pred naskokom na kitajsko cesto, ki hranijsko mesto na reki Szeui.

Semenj sušnje v Afganistanu.
Kitajski sušnji in sušnje, ki imajo na deski zabeleženo ceno.

Iskrilek iz podmornice. Na sliki vidimo notranjost splošnega dela ali kabin izmenjave zraka na zagleblji podmornici L. 58. Trije potrošniki odpirajo ventilator, ki sega v obliki črte, skozi premer v morje. Šesti to odprtina bodo potem izpušili središnje orodje, ki ga vidimo na sliki v sredini, naležajo v odprtino. To orodje se imenuje torpeda in ima obliko cilindrične cigare, na obeh straneh izvrtine. Na zadnjem koncu se nahaja propeler, ki ga tudi na sliki vidimo, in kateri s pomočjo elektromotorja, ki se nahaja v zadnjem delu torpeda, tega torpeda napaja.

70 let je dopolnil cesarski in krovski mojster Martin Sušnik v Ljubljani. Kljub svoji starosti je še letos za časa septembarskih slavnosti splezal na vrh šenjakovega zvonika in odli razobesil zastavo.

Dima kar — ropar. V največjem predmestju Londona je bil te dni izvoljen za šapana dimnikar Brooks. Dobil je ogromno večino, ker se prebivalstvo nadeja, da bo v upravi ravno tako temeljito pometal, kakor je smetal dimnike.

Vinevoljen možakar je stopil v lekarno: »Pred par dnevi ste mi dali oblik za moj revmatizem.«

»Da, in kaj bi zdaj radi?« je vprašal lekarnar.

»Nekaj, s čimer bom mogel ta oblik doli spraviti.«

»Natakar, pogledajte, pol ure sem tu čakal na to pečenko.«

»Da, lepo bi bilo na svetu, če bi bili vsi tako potrpežljivi kot ste vi.«

Tisa sladka. Neki vlačilec, na katerem je bilo 3 in pol vagona sladkorja, se je namreč na poti iz Bečaja v Zabaly poškodoval in sladkor je bil uničen. Okrog 250 tisoč Din škode.

d **Želodec jugoslovanskega in nemškega delavca.** Časopis »Merkurov Vjesnik« v Zagrebu prinaša primerjave med letno potrošnjo jugoslovanske in nemške delavske družine, obstoječe iz moza, žene in dveh otrok pod devet let. Mesa in mesnih izdelkov porabi nemški družina 60 kg, jugoslovanska 39 kg; kruha 209 — 365 kg; mleka 169 — 182 litrov; surovega masla 10.1 — 00 kg; masti 11.2 — 18 kg; jajc 227 — 40 kosov; sočivja 48.6 — 41 kg; krompirja 150 — 43 kg; sadja 51.6 — 9 kg; sladkorja 17.7 — 12 kg; moke, riža, fižola itd. 24.6 — 77 kg; kave, čaja, čokolade 7.9 — 1.2 kg; pive 53.3 — 21 litrov; vina 8.1 — 78 litrov; žganja 1.1 — 5.7 litrov. Posamezne točke računa najbrže ne drže, posebno kar se žganja tiče so številke gotovo prenizke.

d V prvih letošnjih osmih mesecih je dala Jugoslavija Češkoslovaški za 313 milijonov blaga, obratno pa je došlo v tem času iz Češkoslovaške v Jugoslavijo za 547 milijonov potrebščin.

d **Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih** navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in »pecerijskih trgovinah.

d Ali res ni za take stvari denarnih sredstev in nadzorstva. Znano je, da je bila pri Sisku velika rimska naselbina. Zato tam vedno odkrijejo kake rimske starine. Dne 9. novembra so na neki opekarni delavci ravnali zemljo in kopali. En meter pod zemljo so našli na velike prstene vrče, v katerih so našli človeške kosti, zlatnike, prstane in zaplestnice. Ker pa v Sisku nimajo nobenega društva za varstvo starin in izkoptin, so delavci dragocene predmete odnesli in za par grošev razprodali.

d **Gospodarstvo tujega kapitala.** V jugoslovanskem gospodarstvu je bil francoski in angleški kapital od nekdaj močno zastopan. Najboljši jugoslovanski bakreni rudnik je v rokah neke francoske družbe (Mines de Bor); bogata spiritovalna nahajališča v Majden Peku so last neke belgijske družbe; svinčeno rudarstvo je v pretežni večini v angleških rokah, in angleški kapital je udeležen tudi v bogatih jugoslovanskih nahajališčih kromove rude; za dobivanje boksita in izkoriščanje vodnih sil v Dalmaciji je dobila velike koncesije neka francoska družba. V lesni industriji je postal v zadnjih letih dotok inozemske glavnice zopet močnejši; v prvi povojni dobi je bil inozemski kapital prav tako kakor v Romuniji izrinjen. Velika je inozemska udeležba v bankarstvu; vlogo igrajo francoske in belgijske bančne ustanovitve, dalje so zastopane Italija, Avstrija, Češkoslovaška, Zedinjene države in Anglija. Inozemski kapital nahajamo v električnem in prometnem gospodarstvu; v kemični industriji sta udeležena belgijski in francoski kapital.

d **Vrhovnega zakonodajnega sveta** ni več. Kralj je podpisal zakon, s katerim se ukinja Vrhovni zakonodajni svet z dnem 30. novembra 1931. Zaprščno te, 31. januarja 1930 ustanovljene naprave, prevzame pravo-

REVMATIČNE BOLEČINE

morete zaustaviti

Neglede nato, so li bolečine v mišicah ali v členkih, **SLOAN-OV LINIMENT** jih bo odpravil. Brez utiranja — takoj prodre, greje in umiri. Ne trpite — imejte vedno steklenico pri roki.

Rabite **SLOAN-OVO** mast proti revmatizmu, išlasi, bolečinam v križu, bolečinam v hrbtu, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim v mišicah.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine

sočno ministrstvo. »Svet« je postal nepotreben, ker bo sedaj parlament prevzel te posle.

d **Zakon o uradniških zadrugah** je bil proglašen pretekli teden. Več o tem zakonu poroča »Slovenec« z dne 11. novembra 1931.

d **Nov zakon o orožništvu** je potrjen in razglašen. Poglavitni del zakona se peča z ureditvijo plač. Točnejše podatke o zakonu ima »Slovenec« z dne 15. novembra 1931.

d **Pixavon-šampon** s kamilicami vsebuje poleg pitrala, sredstva proti prhljam in izpadanju las, pravo kamilčno olje, učinkujočo sestavino rimske kamilice in daje ob redni uporabi plavim lasem naravno, lepo svitlo barvo in jih bolj osvetli, ne da bi izgubili lasje svoj naraven zdrav izgled.

d **Kako je z zagrebškimi podganami.** Ze zadnjic smo poročali, da so se podgane v zagrebški klavnici silno razmnožile. Zato so sklenili, da jih bodo z vsemi razpoložljivimi sredstvi zatrli. Doslej so jim nastavili 7200 zastrupljenih porcij tako zване »danske kulture«, o kateri trdijo strokovnjaki, da je eno najboljših sredstev, ker imajo to hrano podgane izredno radi in ker doba zastrupljenja traja sedem do deset dni. Šele po tem času začuti podgana bolečine v gobcu in želodcu, nakar takoj pogine. Opazili so, da so pogane požrle vseh 7200 nastavljenih porcij. Učinek se bo videl čez dober teden. Če to sredstvo ne bo pomagalo, bodo spustili v kanale strupene pline.

d **Celo domačijo je uničil požar** pri Kranjcu Aleksandru v Pečarovcih v Slovenski Krajini.

d **Velika gospodarska poslopja je uničil ogenj** gostilničarju Žiško Janezu v Salovcih v Slovenski Krajini.

d **Kar kupujete,** kupujete vedno to, kar potrebujete. Kar potrebujete, mora biti dobro, močno in lepo. Navadno take reči mnogo stanejo. Ako hočete lepo, trpežno in dobro blago kupiti, povprašajte pri Trgovskem domu Stermecki v Celju po cenah in kakovosti blaga! Prepričani boste, da se tu jako dobro kupi, posebno obleke, blago za obleke, perilo in dr.

d **15 let pozabljen pokopan v vinogradu.** Na čisto poseben način so te dni v Belgradu odkrili truplo srbskega topničarja, ki je padel v obrambi Belgrada. Na Pašinem Brdu stane v svojem vinogradu družina Markovič. Nekaj dni pred Vsemi svetimi je imela Markovičeva hčerka čudne sanje. Prikazal se ji je vojak, ki je bil navidezno brez glave in ki

ji je rekel, da mu je ime Nikolaj in da je že 15 let pozabljen pokopan v vinogradu. Označil je tudi natančno mesto, kjer leži truplo. Preteklo soboto je šel Milunkin oče Mihael Marković v vinograd na označeno mesto, kjer je že po kratkem kopanju našel človeško okostje. Po predmetih, ki so jih našli pri okostju, so ugotovili, da je to truplo nekega srbskega topničarja, ki je tam med obrambo Belgrada padel in bil pokopan. Ko so sosede zvedeli za to odkritje, so takoj prihiteli, molili za rajnega vojaka in s cveticami okrasili njegov grob.

d **Nogo si je zlomil,** ker so mu padle kože na njo usnjarski delavec 30 letni Gorše Jožef iz Črnega potoka, zaposlen v tovarni gospoda Knafliča v Smartnem pri Litiji.

d **Pri vzdigavanju iztirjenega vozička** je padel pod njega delavec Ameršek v Trbovljah in si zlomil ključnico.

d **Padel je in si zlomil nogo** znani mariborski zdravnik dr. Benjamin Ipavec.

d **Ko je pomagal pri podiranju dreves** je padajoče drevo zagrabilo in podrlo na tla delavca Miho Perkoviča v Cirkovcih. Težke poškodbe.

d **Na rogove ga je nasadil.** Ko je peljal zdraviliški delavec Franc Šibanc v Dobrni težko naložen voz, je, kakor imajo sploh tukajšnji kmetje navado, držal vole za naprej molečo ojnico ter na ta način vodil vole na desno ali na levo, kakor je pač nanesla potreba. Pri tem so seveda voli malo oživali ter poskočili. En vol se je zakadil v spredaj hodečega Šibanca ter ga dobesedno nasadil na roge. Ker se nesrečni Šibanc ni mogel vola takoj rešiti, ga je vol težko razmesaril. Stanje Šibanca je zelo resno.

d **Pozor pri britju.** V Mariboru se je težko ponesrečil 47 letni upokojeni paznik Alojzij Ostrevšek. Pri britju mu je britev izpodletela ter mu je ostrina prizadela na vratu nevarno rano. Prerezal si je odvodnico in le takojšnji pomoči in prepeljavi v bolnišnico se ima zahvaliti, da bo kljub precejšnji izgubi krvi ostal pri življenju.

d **62 oseb je umrlo** pretekli mesec v Belgradu na jetiki.

d **Kap ga je zadela.** Monopolski inšpektor Gijuro Ugrešević je bil na volišču v Širokem Bregu v Hercegovini predsednik volivne komisije. Proti koncu volitev je Ugreševića nenadoma zadela kap in je ostal na mestu mrtav.

d **Težka avtomobilska nesreča** se je pripetila med Doboilem in Testičem pri Banja

Luki. Krstičev avto se je poln potnikov prevrnil v globok prepad. Dva potnika in šofer bodo najbrže podlegli poškodbam.

d Velik tovorni avtomobil je do smrti povozil 5 letnega Stefana Baranija v Bački Topoli.

d V Kropi je utonil 19 letni Andrej Šolar.

d Obledo so ji obližnili plameni. V vasi Levinovci pri Virovitici so vaški pastirji kurili ogenj. Pri ognju se je igrala tudi 6-letna deklica Zorica Benović. Naenkrat so njeno obleko obližnili plameni in v nekaj trenutkih se je deklica spremenila v gorečo bakljo. Deklica je dobila tudi težke opekline, da je še isti dan umrla v bolnišnici.

d Ni čula prihajajočega vlaka. V Novem Sadu je subotički brzovlak do smrti povozil 73 letno starko Marijo Bede. Starka se je vračala domov in, ker je bila skoro gluha in poleg tega še kratkovidna, ni čula niti prihajajočega vlaka.

d Ker je tolkel s sekuro po granati. V neki vasi pri Banjaluki so pastirji pasli svoje črede. Eden izmed njih, 14 letni Miloš Blagojevič se je oddaljil od njih in našel na nekem samotnem kraju kovinski predmet, ki je s konico molel iz zemlje. Odkopal ga je in videl, da ima opravo z granato. Takoj jo je nesel domov, toda že med potjo ga je premagala radovednost in je začel s sekuro točiti po granati. Naenkrat je eksplodirala in ga raztrgala na drobne koščke.

d Niso umrli, oni žive! V Zeleznikih nad Škofjo Loko so pokopali usnjarskega pomočnika Lovro Spendla, zvestega kat. prosvetarja. Na Jesenicah je zaspal v Gospodu ga. Marija Zabkar roj. Knafelc, vdova po okrajnem gozdarju v pokoju. — V Stari vasi pri St. Jerneju je zapustila dolino solz Ana. Francić roj. Selak. — V Mariboru so položili v grob 81 letnega Reinharda Ussarja, uslužbenca Cirilove tiskarne. — V Celju je na veke zatisnil oči g. Josip Strmšek, policijski pristav. — V Zičah je izdihnila Nagode Ivana. — V Škofji Loki je nenadoma umrl bivši župan g. Sušnik Lovro, brat predsednika mestne hranilnice ljubljanske g. Richarda Sušnika. — V Kranjski gori je preminul posestnik in lesni trgovec g. Jožef Kečur. — V Celju so pokopali soprogo davčnega kontrolorja go. Marijo Hvaste roj. Drozovič. — V Stožicah pri Ljubljani je preminil g. Alojzij Pečnik, oče ravnatelja Osrednjih mlekar. Pokojni je bil vse svoje življenje navdušen gasilec. — V Ljubljani je odšla v večnost trgovaška sotrudnica gđc. Marija Debevec. — V Zdolah pri Brežicah je zaspal v Gospodu trgovec g. Robert Ivanuš. — V Novem mestu je umrla 77 letna hišna posestnica ga. Marija Andrejčič roj. Kovač. — V Kropi je preminula ga. Terezija Kaniduč, mati g. župnika Franca Kanduča. — V Ljubljani so položili na mrtvaški oder go. Ivano Pirnat roj. Spreitzer. — V Klanju pri Komendi je preminul posestnik in soustanovitelj Hranilnice g. Jožef Lah. — V Konjicah je vzel Gospod k sebi gostilničarja in posestnika g. Andreja Sutterja. — Prosite pri Bogu za nas!

d Ko je gnat napajat. Iz Osjeka poročajo: 28 letni hlapec Marko Antolovič je v pijanem sanju gnat napajat dva konja k Dravi. Konja pa sta se sama vrnita v hlev. Nekateri ljudje, ki so bili v bližini napajališča, so povedali, da so slišali krike, toda ko so prišli na lice mesta, niso našli nikogar.

d Naenkrat se je začelo iz gozda streljanje... Iz Siska poročajo: 12 letni Tomo Perkovič iz vasi Topolovca je s svojimi prijatelji pasel svinje. Dečki so si zakurili ogenj v bližini lovskega revirja. Naenkrat se je začelo iz gozda streljanje in takoj zatem je planilo iz gozda več divjih lovecev, ki so lo-

Pri slabosti

par kapljic Fellerjevega bolečine pomirjujočega blagodejčnega Elzalluda na sladkorju ali v mleku, je še zmeraj pomagalo. To varuje tudi pred krči, kaslijem, hripavostjo itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Feller, Stubica Donja, Elzatr 16. Savska.

vilijazjce. Ko ko se tatovi bližali dečkom, je nenadoma eden izmed njih ustrelil s puško. Strel je zadel Tomo Perkoviča. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico v Sisek, kjer so ga operirali, toda je kljub temu radi težke rane umrl.

d Nečloveško dejanje. Kmet Andrija Mitajlovič v Petrinji je izpustil svoja dva konja na ograjeni pašnik na nočno pašo. Ko je zjutraj prišel pogledat po konjih, se mu je nudil grozen prizor. Enemu konju je bila popolnoma odsekana zadnja noga, drugi konj pa je bil močno nasekan po bokih in zadnjih nogah. Prvega konja so morali pobiti, drugega pa zdravi živinozdravnik. Policija zasleduje zločinca, ki je svoje dejanje storil čisto gotovo iz maščevanja.

d Tatovi so vlomili v stanovanje pekoveškega mojstra Urbančiča na Ježici pri Ljubljani. So napravili od 12 do 14 tisoč Din škode.

d S kolom in nožem, s samokresom in sekuro so tudi zadnje dni po raznih krajih Slovenije pijani fantje kazali svojo izobrazbo. — Pika.

d Radi komunizma so bili pred ljubljanskim sodiščem 14. novembra obsojeni: Ivan-ka Končan na 18 mesecev, Peter Uzar na 18 mesecev in Viljem Gorenc na eno leto težke ječe. Vsi tudi na izgubo državljanских pravic za 2 leti. Državni tožitelj, pa tudi obsojenci se bodo pritožili.

Pravni nasveti

Česta ob njivi. A. L. G. Občina je novo cesto mimo vaše njive tako globoko izkopala, da ne morete z nje voziti na njivo. Isto se je zgodilo pri nekaterih drugih njivah. Kaj bi proti temu storili? — Pogovorite se o tem z županom. Če bo cesto moglo toliko dvigniti, da boste mogli voziti na njivo, bode uvidevni močje to gotovo storili. Če pa to ni mogoče, boste morali pa rob svoje njive ob cesti toliko znižati, da boste mogli voziti. Javne koristi imajo prednost pred zasebnimi. Zato vam kakšno pritoževanje na druga mesta najbrž ne bo pomagalo.

Vojasna služba. F. R. D. P. Pri naboru so vas pridržali k kolestarski četi. Služili bi pa radi drugje. Kako bi to dosegli? — Treba bi bilo vložiti prošnjo na komando vojnega okrožja. Vendar že ne verjamemo, da bi vam ugodili, če nimate posebno ozira vrednih razlogov za takšno prošnjo.

Nesodena pritožba. J. S. O. Potom okrajnega načelnika ste se pritožili na banško upravo, da bi se občinska pisarna izselila iz gostilniških prostorov. Pritožbo ste pravilno kolkovali, pa po šestih mesecih še ni rešitve. Kaj bi sedaj napravili? — Vprašajte pri okrajnem načelniku kaj je z vašo pritožbo. Tam boste tudi zvedeli, če vam kaže pritožbo ponoviti oziroma prosiiti za rešitev prve.

Odstanitev ograje in gnojne jame. M. K. R. Vprašate, če sme županstvo na nasedavo zahtevo zahtevati odstranitev ograje in gnojne jame za šest metrov od meje in ceste. — Samo radi nasedavo zahteve županstvo ne more kaj takega zahtevati. Toda županstvo ima tudi pravičnati odgovore.

in higijenske predpise, kar velja zlasti za vaš kraj. Mogoče se županstvo v svoji zahtevi opira na te predpise. Če mislite, da nalog županstva ni utemeljen, se pritožite na okrajno načelnstvo.

Trgovski tečaj. A. K. G. Rad bi napravil trgovski tečaj. Kam se je treba obrniti. Ali bi po dovršitvi takega tečaja lahko dobil obrtno dovoljenje za trgovino. Ali bi lahko vstopil v službo kot trgovski pomočnik. — Samo trgovski tečaj (prilagodni) vam ne more nadomestiti učne dobe. Pač pa more absolutnom takih tečajev minister učno dobo skrajšati. Prilavne trgovske tečaje imamo tudi v Ljubljani. Obrnite se na vodstvo tistega, v katerega bi radi vstopili. Tam boste dobili ostale informacije. V kateri tečaj vstopite, vam ne moremo dajati enemu prednost pred drugim. — Če boste hoteli dobiti dovoljenje za trgovino, boste morali izkazati svojo usposobljenost. Skupaj mora znašati zaposlenje v trgovini, t. j. učna in pomožna doba najmanj pol let.

Vaša elektrika. V. F. L. — Tri četrtine vasi ima elektriko. Dogovorjeno je bilo, da kdor postopi, plača 250 Din, če pa luč opusti, pa ne dobi ničesar nazaj. Drugače pa prispevajo vsi samo za vzdrževanje naprave. Sedaj namerava večina posestnikov postaviti novo centralo. Manjšina pa na to ne pristane. Ali je mogoče z delom začet. Ali more manjšina večino prisiliti, da ji izplača deleže, če odelopi? Pogodbe ni nobene. Ali morejo braniti postavitve centrale na arenjskem svetu? — Če so vaše navedbe točne, gre v predmetnem slučaju za skupnost lastnine. To se pravi, da so najbrže — odvisno je to od eventualnega dogovora — ustanovitvi, čeprav to ni napisano — vsi odjemalci električnega toka solastniki električne naprave. Če obstaja taka skupnost, gre uprava električne naprave vsem deležnikom skupaj. V siveh, ki se tičejo redne uprave, odloča večina glasov, ki se pa ne štejejo po osebah, marveč po deležih. Pri važnih spremembah pa smejo preglaševani zahtevati varnost za bodočo škodo ali, ako se ta odrede, izstop iz skupnosti. Po našem naziranju bi postavitev nove centrale pomenila važno spremembo. Ako niso vsi solastniki z njo soglasni in bi se hoteli izstopiti, bi imelo končno besedo sodišče. Zato vam priporočamo, da dosežete soglasnost, če bi manjšina izstopila, ima seveda pravico zahtevati povrnitev deležev. Za postavitev elektrare na arenjski svet si morate izposlovati dovoljenje srenjskega oziroma občinskega odbora. Da ne bo v bodoče kakšnih sporov, je priporočati, da stavni svet od srenje kupite.

Podoficijska šola. M. T. V. Kakšni so pogoji za sprejem v podoficijsko šolo in kdaj se gojenci sprejemajo, morete zvedeti pri vojaškem referatu na okrajnem načelnstvu. Pa tudi pri županstvu je vselej razglašeno, kadar sprejemajo gojence v takšne šole.

Prepovedana pot. (Neimenovan). — Ob banovinski cesti imate sadni vrt. Tekom 30 let si je sosed, ki ima žago, prilastil stezo čez vrt, kar mu je Vaši predniki in prijaznost niso brnili. Ta esed pa je dal žago svojemu sorodniku, ki je tam napravil stolarno. Delavci te stolarne hodijo po Vaši stezi in se tudi s kolesi vozijo po njej, česar preje ni bilo. Vprašate, kako bi to preprečili. — Če je vaš sosed osebnost skoz 30 let uporabljal stezo ob cesti čez Vaš sadnolanski potem je za svojo osebo si pridobil to pravico. Nima pa nobene pravice do steze sedanjih lastnik stolarne in njegovi delavci. Žaga kot taka si ni pridobila stvarne pravice pola ker ima itak banovinsko cesto in ji steza ni potrebna. Svetujemo vam, da vsakega posameznika, ki bi hotel uporabiti stezo, vstavite in mu povedate, da nima pravice pola. Če bi pa kljub temu še nadalje hodili, pa vse tiste tožite na priznanje, da nimajo pravice pola. Ob stezi objavite napis: prepovedana pot. Zagraditi pa steze ne smete, ker bi Vas lahko tožili radi motenja posesti vsi tisti, ki so vsaj 30 dni uporabljali stezo.

Tožba radi prestopavanja. J. K. N. — Ali sme orožnik osumljenca pretepati? Kaj je storiti proti takemu postopanju? — Telesnih kazni naši zakoni ne poznajo, zato je takšno ravnanje nezakonito in tudi kaznivno. Če ste bili poškodovani, lahko tožite orožnika radi poškodb, če pa niste bili poškodovani, pa radi žaljenja časti. Tako kazensko tožbo pa je vložiti pri vojaškem sodišču, ker spadata orožniki pod vojaško sodstvo. — Pred civilnim sodiščem pa lahko tožite orožnika za škodo (n. pr. za bolečine).

Kaj se spodbija? J. M. iz S. — Če pridete v družbo, kjer Vas ne poznajo, se spodbija, da se predačitate. To pa še bolj velja, če prošite čisto tuje osebe za nasvete. Če torej na vaše nepoznanstvo vprašanje ne dobite odgovora, se ne smete spodbijati.

KAJ JE NOVEGA

Toplo zahvalo

izreka podpisani upravi »Domoljuba« za tako točno in naglo izplačilo zneska Din 2000.—, ki mi jih je priznala kot podporo zato, ker mi je dne 20. oktobra letos pogorela stanovanjska hiša.

V znak hvaležnosti izjavljam, da bom tudi v bodoče pravočasno obnavljal naročnino na »Domoljuba« in skrbel po svoji moči, da bodo naročili ta prekornisti časopis tudi drugi.

Podpeč pri Preserju, 15. nov. 1931.

JAKOB ŠUSTERSIČ.

Slovenci v Vestfaliji.

(Gladbeck.)

Po dvamesečnem počitku, ko so naš voditelj društva sv. Barbare v Gladbecku, g. konzist. svet. Tensundern, predsednik Pokovec v družbi gospoda izseljenkega odposlanca Deželica iz Düsseldorfa in drugih gospodov, odpeljali naše otroke iz Porenja in Vestfalije v Jugoslavijo, smo se Slovenci zopet enkrat zbrali k mesečnemu shodu v nedeljo, dne 18. oktobra. Svoje shode pričenjamo s službo božjo v cerkvi sv. Lamberta. Potem je shod v društveni dvorani. — Otvoril je shod predsednik pred. gospod Tensundern s prisrčnim pozdravom vsem navzočim, posebno pa našim gostom: izselj. odposlanca g. Deželica ter njegovemu tajniku g. Galanu in predsedniku zveze katol. društev g. Lindiču iz Meerbecka. — Te pozdrave je ponavljal tudi predsednik Pokovec. Po nekaterih društvenih kate so se uredile, je povzel besedo g. Deželica. Povedal je najprej, da imamo Slovenci v Gladbecku lepo navado, ker začenjamo vsako stvar z Bogom. Želel je, da bi ta lepa navada še dolgo ostala med nami. Nadalje je govoril o krizi, katere se čuti tudi

v Jugoslaviji, ker je še zelo mlada. Večina naših ljudi je tukaj brez posla in živijo od občinske podpore. O tem je posebno govoril. Rekel je, da imajo drugi inozemci več situosti kakor pa mi Jugoslavlani. Ako pa kdo ne more izhajati, se lahko obrne na svojo domovino, ker tam lahko poprej dobi dela in kruha kakor pa tukaj. Rentnarjem pa je povedal, ako dobijo 70 do 100 mark rente, da v domovini bolje živijo kakor pa tukaj. Govoril je še o podpornem zakonu. Posebno pa se je obračal k našemu voditelju pred. g. Tensundernu, izrekel mu v imenu vlade najpristnejšo zahvalo za trud in delo, ki ga ima z nami Slovenci. Prav tako se je tudi zahvalil predsedniku Francu Pokovcu. Glede potnih listov je govoril, da takaa potnih listov naše države še ni tako visoka, kakor v drugih državah. Obljubil pa je, da bo vse storil, da se bo takaa znižala ali opustila takim, kateri so čisto ubogi. Dal je predsedniku za uboge 20 mark podpore. Nato je povzel besedo predsednik Pokovec. V imenu društva se je najtopleje zahvalil za govor in darilo. Nadalje je omenil, da v tem slabem času društvo peša. Prosil je vse Slovence, naj tudi v tem času ostanejo trdni člani društva, posebno, ker marsikdo potrebuje društva. Nadalje je govoril predsednik g. Lindič v imenu zveze katol. društev. Tudi on je apeliral na vse Slovence, da se ne oddušijo katol. slov. organizaciji. Naš najmlajši govornik Aleks Čepin, šolar, se je v imenu vseh otrok, kateri so užívali lepe počitnice v Jugoslaviji, zahvalil gospodu Deželicu in pred. g. Tensundernu za lepo skrb in trud, ki sta ga imela ves čas počitnic. S slovensko pesmijo se je ta zanimivi shod zaključil.

Novice iz društva.

(Dev. Mar. v Polju.)

V našem prosvetnem društvu se je začelo živahno delo. Zunanje sile so sicer hotele delati razdor, a naše članstvo vztraja. Suhe veje so odpadle, kar je itak prav. Ustanovil se je pevski zbor, obstoječ iz mladih društvnikov. Dramatični odsek nas kmalu zopet preseneti. Vesel dogodek so pa redni prosvetni večeri, vsakih 14 dni. Izredno dobro je bil obiskan drugi prosvetni večer pretekli

ponedeljek v proslavo 25 letnice smrti Simona Gregorčiča. G. Novak nam je za uvod krasno deklariral pesem: Soči. Pevski zbor, pomnožen s zborom Krekove mladine Zadobrova-Sneberje pa nam je zapel dve pesmi. Posebno je ugajala »Nazaj v planinski raj«, kar so navzoči z burnim ploskanjem potrdili. Gospod predavatelj dr. K. Cepuder pa se je v uvodu spomnil smrti največjega slovenskega pesnika Simona Gregorčiča, ter nas potom sklopičnih slik popeljal v solčno Goriško, domovino goriškega slavčka, pokazal življenje, običaje in kpljenje goriških bratov, izrazil upanje, da pride čas ko se združijo z materjo Jugoslavijo. Predsednik društva se mu je toplo zahvalil, a prošnjo, da nam še večkrat pride kaj povedat. Za nameček nam je še naša godba zaigrala. Prihodnje predavanje bo čez 14 dni. Člani pripelajte svoje in prijetele svoje. V nedeljo ob 4. in 8. pa bo Kino »Polje« predvajal krasen zvočni film »Pesem gora«. Ne zamudite pogledat!

Igra.

(Predosije.)

Radji nepričakovanih ovir ni bilo mogoče vprizoriti 15. novembra igrato »Deseti brate. Zato bo otvoritev letošnje igralne sezone v nedeljo 22. novembra ob pol štirih popoldne s igro »Deseti brate.

Reparski napad.

(Ajdovec.)

Te dni je prišel v Srednji Lipovec neki lopov in spraševal o župnišču in župniku. V Zaletovali hiši je vdrl okence in vzel dva noža, enega velikega in drugega manjšega. Žena je hitela v župnišče povedat, da neki lopov išče župnika, da bi ga umoril. Še pravočasno so služkinje zaklenile obojna vrata v župnišču. Lopov je res prišel in tolkel po vratih. Ta čas pa je g. župnik skoz okno poklical na pomoč sosedo, ki so res prihiteli. Lopov je skušal zbežati, pa so ga sosedje ujeli in zvezali. Strašno je preklinjal in žugal. Zvečer so prišli orožniki iz Dobrnica in ga močno uklenjenega na vozu odpeljali v žužemberške zapore. Lopov je mnogim grozil, da bo kmalu zopet prišel in da ima še druge »bratere«, katere bo s seboj pripeljal. Najbrž je izvršil že

61

RAZNO

Ubogi ministri. Užitelj je dal učencem nalogo, naj napišejo nekaj iz življenja pesnika Goetheja. Eden izmed učencev je omenil, da je bil Goethe tudi dvorni minister na weimarskem dvoru in je tej ugotovitvi dostavil: »Goethe pa ni bil raz minister, ker se je rajši bavil z duševnim delom.« — Cirkuški umetnik Sebulonti (to ime je cirkuško, torej izmišljeno) pa je raz nastopal kot mož, ki se zna postaviti na glavo in ki na glavi stojič pleše. Med odmorom pa je prišla k njemu deputacija šalijveev, ki ga je vprašala, če bi hotel biti minister. On je pa odgovoril: »Minister sem bil pravkar.«

Mož ženi ne sme par štetl. Zanimivo razsodbo je izdalo te dni nemško državno sodišče. Razsodba določa, da mož ne sme ženi šteti denarja, ki ga potrebuje za gospodinjstvo, od slučaja do slučaja, za vsako potrebščino posebej. To bi bilo za ženo poniževalno in bi tudi onemogočalo umno vodstvo gospodinjstva. Mož je dolžan ženi izplačevati

Mina Boštjanova

Roman.

Nemško episal Paul Keller, prevela Marija Kmetova

»Spet mi je dobro, gospod Novak. Sedite, prosim! Nekaj resnega se moram pogovoriti z vami. Prav, da ste prišli sami, sicer bi vas bila poklicala. Dajte, da govorim nekaj časa! Nato se bo med nama vse razjasnilo.«

Plah in pobit je sedel njej nasproti. Še nekaj precej dolgih molčečih trenutkov, nato je tiho začela:

»Gospod Novak, v tem dolgem, najdaljšem tednu svojega življenja, sem vse premislila in vse dobojevala in zdaj vam bom povedala čisto resnico. Zakaj le s čisto resnico najde človek pravo pot. Nič več me ni sram priznati vam, da sem vas neskončno ljubila in da bi bila vse življenje srečna, če bi bila postala vaša žena. A prišla je druga in vzeli ste drugo. Gospod Novak, ne mislite, da vam radi tega količkar očitam, ali da bi celo njej kaj očitala! Da bi bila jaz možki, tudi jaz bi storila isto ko vi! Kateri možki se ne bi poročili rajši z nežnim, ljubkim, gosposkim bitjem, ko pa z grdo, nekretno in zavaljeno žensko? Ne odkimavajte, gospod Novak; resnično je tako! Rajši obtožujte našega ljubega Boga, če se vam zdi, da me ni, lepšo ustvaril. In ko sem nato zvedela, da se boste oženili, sem preživela več mukopolnih tednov. To je resnica. A ko ste bili že poročeni, sem se ko smrtnemu grehu izogibala vsaki misli na vas. Pa Vam je umrla žena in je meni zapustila Vašo punčko. Ta dedščina je največja in najkrajšnja, kar

bi jih kdaj mogla prejeti v življenju. Da smem vašega otroka vzgajati, ni moja zasluga, kakor ste nekoč dejali, marveč je sreča, ki je nisem zaslužila. In potem ...«

Nenadoma je vstala, odšla iz sobe in je dolgo ni bilo nazaj. Med tem je Novak vznemirjen hodil po sobi gor in dol. Kako so se vlekli te minute! Zakaj je ni? Zakaj pravi, da je grda in nerodna? Saj vendar ni! In da jo je zasnubil, ... resnično, ni je zasnubil iz hvaležnosti za vse to, kar žrtvuje njegovemu otroku. Hotel jo je imeti za ženo, željan je bil močne, zveste družice, željan žene, ki je tako pametna, tako zmogljiva in tako čista in zdrava ko Mina. Zakaj je nehala govoriti? Zakaj je šla ven? Ah, gotovo je je strah tega, kar mu mora še povedati. Slednjič je le prišla.

Obraz in vrat sta ji rdela; ledena voda, s katero si je bila zmočila obraz in vrat, jo je skelela.

Dolgo vas ni bilo, gospodična! Ali je tisto, kar mi boste še povedali, tako strašno?»

»Jel«

Oči so ji begale po sobi, kakor bi iskale pomoči. Nato je sunkoma spregovorila:

»Gospod Novak, na kratko bom povedala: jaz ne morem biti vaša žena!«

Spet so prišli tisti dolgi, strahotni trenutki nemega odmora, ko se vprašanje in odgovor zagledata drug v drugega in je treba človeku v hudih zadevah odločiti.

»Zakaj zavračate mojo ljubezen, Mina?« je žalostno vprašal.

Mina je jokajoče in zaeno vriskajoče odvrnila: »Ljubezen? Saj o ljubezni ne more biti govora! Vaša ljubezen je pokopana! V drugič se človek ne zaljubi več!«

več zločinov, ker je govoril, da je verig že vajan. Pravil je tudi, da nima nobene vere.

Pred več leti se je pri nas oglašil znani Zupet in pobral precej denarja in župnikov samokres. Poleg cigánov nas vsaki dan nadlegujejo razni »vandrovci«, ki pa so zelo predrzni; nekateri groze celo z nožem, če jim ne daš, kolikor zahtevajo. Posebno se zanimajo za župnišče. Vedo, da je orožniška postaja daleč.

Razno.

(Muljava.)

Po dalj časa trajajočem lepem vremenu je nastopilo jesensko deževje. Letošnje leto smo kolikor toliko zadovoljni s pridelki. Tudi nekaj sadja smo imeli, tako da so ponekod nakuhali precej domačega žganja, ki bi ga naj ljudje raje prodali, kot pa doma poskrbili. Današ je treba gledati na vsak dinar. — Živine ne moremo predati, tako da so nekateri primorani klati doma, ker primanjkuje krme. — Zal tudi prašiči ne gredo v denar. Še celo leto je gospodar upal, da bo vsaj nekaj izkupil pri prodaji prašičev, da bi vsaj za sto op. avil svoje družino. Krompir se še najlažje prodal. — Naše gasilno društvo se prav marljivo giblje. Dramatični odsek je napravil v gasilnem domu nov oder, katerega so delali domači fantje. A vseeno je stal precej denarja. Naši igrači so že parkrat nastopili, tako da smo plačali dolg. V nedeljo 22. t. m. nastopijo fantje z veseligrig: »Vse našec. Pa tudi dekleta nočejo začeti. V nedeljo 22. t. m. bodo nastopile same z igrjo »Na krivih potih«. Vstopnino bomo porabili za napravo g. silskega orodja. V nedeljo ste vsi vabljeni v gasilni dom.

Pomaga te Beli Krajini!

Radi letošnje velike suše je v Beli Krajini pomanjkanje živil tako veliko, da preti našim rojakom nevarnost velike lakote. Zlasti primanjkuje krme za živino in sicer tako zelo, da kmetje vseprek koljejo živino in prodajajo meso po smešno nizki ceni. Na spomlad bo pa treba vprežne živine, ali kmetje ne bodo imeli denarja, da bi jo kupili. Tako preti ljudem tam doli nevarnost popolnega obubožanja. V taki

stiski priskočiti na pomoč, je človekoljubno in hvalevredno delo.

Odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli Krajini je odposlal te dni dva zastopnika, ki pobirata po občinah darove za Belo Krajino, zlasti seno, pa tudi druge vrste (krompir, fižol, peso, repo itd.). Imenovana dva zastopnika imata s seboj priporočilo in potrdilo od banske uprave, od oblastnega odbora Rdečega križa in od omenjenega odbora. Zglasila se bosta vedno pri županstvu, župnem uradu in pri krajevnem odboru Rdečega križa. Podpisani odbor se obrača na te naslove s prošnjo, da gredo v vsakem oziru tema zastopnikoma kolikor mogoče na roko. Prosimo pa tudi vso javnost, da priskoči na pomoč svojim rojakom in daruje kolikor par kdo more, za Belo Krajino.

Odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli Krajini.

NAZNANILA

Šestanj. V nedeljo dne 22. t. m. ob 3 pop. vprizori Prosvetno društvo v dvorani Slom. doma veliko narodno igrjo »Zaklad«, ki v štirih dejanjih prikazuje borbo poštenosti z sebično grabežljivostjo. Igra je od prvega do zadnjega dejanja zelo napeta. Mnogo lepih prizorov je vpletenih vmes, zraven pa se obilo smeja. Nedeljaka vprizori vob nudila občinstvu obilo lepega užitka. Zato vse vrljudno vabimo.

n Izobraževalno društvo v Dolu pri Ljubljani vabi k prireditvi dramske igrje »Dekle z biseri« v nedeljo 22. novembra ob 3 popoldne.

žarčica. Prosveta Hrušica naznanja, da vprizori v nedeljo, dne 22. novembra ob 4 popoldne burko s petjem v 3 dejanjih »Radikalna kura«. V kratkem namerava Prosveta prirediti tudi Finžgarjevo proslavo z igrjo »Divji loveci«. — Vrljudno vabi odbor Prosvete.

Litanska uredništva. Podvrh pri Moravčah: Dopisov brez podpisa ne priobčujemo. Če vam je na tem, da dopis objavimo, pošljite svoj naslov, ki seveda ne bo natisnjen. Izjem alikakor nečemo delati.

Radio

Radio program od 19. do 25. novembra 1981.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45: Dnevne vesti, 13.00: Cas, plošče, borza, 17.30: Salonski kvintet. — Četrtek, 19. nov.: 18.30 Gimaistične vaje, 19.00: Italijanska, 19.30: Srbohrvaščina, 20.00: Prenos ljubljanske opere, 22.30 Poročila, Petek, 20. nov.: 11.30: Solška ura: Stavbe na koleh, 18.30: Gospodinja in sodobno stanovanje, 19.00: Francoščina, 19.30: O Holandiji (v nemškem jeziku), 20.00: Sokolska ura, 20.30: Večer ljubljanskih konservatorijev, 21.30: Plošče, 22.00: Cas in poročila, 22.15 Salonski kvintet, Sobota, 21. nov.: 17.00: Salonski kvintet, 18.00: Zumberški usko, 18.30: Spoznavanje manufakturnega blaga, 20.00: Koncert ljubljanske žamel-kvarteta, 21.00: Salonski kvintet, 22.00: Cas in poročila, 22.15: Salonski kvintet, Nedelja, 22. nov.: 9.30: Prenos cerkvene glasbe, 10.00: Galerija slovečih konvertitov, 10.30: Reportaža z Narodnega muzeja v Ljubljani, 11.00: Ob 25 letnici smrti S. Gregorčiča, govori prof. Dolenc — Gregorčičeve pesmi poje Akademski kvartet, 12.00: Cas, dnevne vesti, plošče, 15.15: Dekliška ura, 15.45: Citre in kitara, 16.15: Zabavni kotiček, 16.40: Plošče, 17.00: »Menjava«, drama, 20.00: Koncert »Sloge«, godbe na pihala, 21.00: Salonski kvintet, 22.00: Cas, dnevne vesti, 22.15: Salonski kvintet, Ponedeljek, 23. nov.: 18.30: Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa, 19.00: Češčina, 19.30: Zdravstvena ura, 20.00: Zborov koncerti, 21.15: Koncert dveh flaut (gg. St. Korosec in Al. Drapal), 22.00: Harmonika solo, Edvard Kovač, 22.30 Cas in poročila, Torek, 24. nov.: 11.30: Solška ura: Jesenski lov, 17.30: Otroški kotiček, 18.00: Salonski kvintet, 19.00: Nemščina, 19.30: Etnika in sociologija evangelijev, 20.00: Uvod v radiotehniko, 20.30: Pevski koncert g. Zlate Gjungenec, primadone ljubljanske opere, 21.15: Salonski kvintet do 23.00, vmes poročila, Sreda, 25. nov.: Opc'danski program odpade, 18.30: O delem vzgajalšču v Ponovih, 19.00: Ruščina, 19.30: Literarna ura, 20.00: Glasbeno predavanje, 20.30: Večer mladih pevcev: Gidč. Kristanova, g. Hribar in g. Burger, 21.30: Harmonika-solo, g. Kovač, 22.00: Cas in poročila.

Okorn: »Bolj ko berem, manj vem.«
Pokorn: »Ti zelo veliko bereš, kaj ne?«

»Motite se, Mina! To zmofo so ustvarili solzavi pesniki, a življenje govori drugače! Ljubil sem Olgo ko pomladne sanje; vas pa ljubim ko kak poletni dan. Ne snubim vas iz hvaležnosti; zasnubil bi vas, čeprav ne bi bilo nikoli Olge ali Olge Marije na svetu. Hrepenim po ženi; in nobene druge nočem ko prav vas, Mina!«

Vstala je, begala po sobi in Mina, ki je bila sicer tako mirna, je vzklikala spet in spet:

»Nikar tako, nikar, nikar, da mi je tako težko!« Nato je obstala pri njem. Trdo je položila svojo roko na njegovo ramo in rekla:

»Ah, ko bi vedeli, koliko me stane vaša snovit, kako je oživila moje nekdajše, zamorjeno strast, kako sem v preteklem tednu trpela — pa me ne bi še enkrat zasnubil in ne bi govorili o ljubezni! Preveč ste dobri, da bi mi kaj takega prizadejali!«

»Pa zakaj, Mina — le zakaj, ko me pa vendar ljubite.«

»Saj zato! Ne morem. Kar je v grobu, je v grobu.« Vstal je. Jezno je povzel:

»Kaj je v grobu? Neka žena je v grobu, ki sem jo zelo ljubil; jaz pa nisem v grobu, moje srce ni v grobu, vsa moja moč in moji občutki niso v grobu. Žene sem željan — in nobene druge ni — ko vi — Mina!«

»Čakajte!« je bolestno zaječala. »Le čakajte! Saj dobite kak drugo! Težko ste pogrešili Olgo, od mene se boste bržkone že laže poslovili. Le malo potrpljenja! Le čakajte!«

Se je bil jezen, ko je odvrnil:

»Mina, prejte ste rekli: »Človek napreduje samo z resnico«. To je prav in dobro. Tudi jaz vam bom povedal resnico. V tistih dneh sem pač opazil, kako ste

mi bili naklenjeni in če bi ne bil tega opazil, ti mi bil pojasnil Tone, ki je vse tako otroško izbletel. Toda, Mina, tedaj v meni ni ničesar govorilo za vas; molčala je duša, molčalo srce, tiho so bili moji občutki za vas. Spoštoval sem vas, a ne drugače, kakor človek sploh spoštuje močno, junaško žensko, a ki osebnost vendar ni drugače zavzet zanj. Ko ste tedaj na onem divjaškem shodu, ki je bil zoper mene, tako neustrašeno nastopili zame, sem bil tako zavzet za vas, da mi je bilo sitno. Mislil sem, da sem zaslužil prav vzrok vašega poguma; vsega, kar ste storili zame, sem se tedaj sramoval. Zaeno sem se tudi zavedal, da se vam ne bom mogel zahvaliti tako, kakor ste vi želeli. Nesramen človek bi bil, če bi se vam bil tedaj z lažjo približal. Vidite, nič vam ne prizanašam, Mina. Tudi vi mi ne prizanašate! Resnico razodevava drug drugemu; poštena nasprotnika sva si. — Potem je prišla Olga. Od prvega trenutka sem jo ljubil. In kdo ne bi bil tega dražestnega bitja vrljudbil? Leto dni sem živel srečno z njo; nato je umrla. In za tem je bilo v meni vse mrtvo — vse — duša, srce in občutki. Spočetka niti poučevati nisem mogel; nato sem poučeval ko kak utrjeni dijak, ki je plačan od ure. A potem se je ko po kaki težki boleznici počasi vračalo zdravje. Moj Bog, saj imam šele devet in dvajset let! V teh letih človek marsikaj premaga, kar stare ljudi muči. Mlad sem še, vsako pomlad se obnovim. Ali naj se ko kak starih bojim prihodnjih dni, ali naj se odpovem vsemu, kar bi bilo dobro in lepo zame, odpovem zato, ker se je nekoč strla moja pomladanska sreča? Ah, Mina, nikar ne ponavljajte omladnega svetožalja, da je v letu le enkrat maj in v življenju ena sama ljubezen! Naprev te pesmi je prav tako lažniv ko besedilo — to vi prav tako dobro veste ko jaz. V novo življenje sem stopil, Mina;

denar za gospodinjstvo tako, kakor to soglasa z njegovo plačo; če prejema mesečno plačo, ji mora dati denar za ves mesec naprej, če ima tedensko plačo, potem tudi ženi daje za teden naprej. Ta dolžnost spada pod poljo »zakonske skupnosti«. Vsekakor je prisilna izvršba v tem slučaju po zakonu nedopustna. Pač pa velja zlohotno pritrjevanje gospodinjstevskega denarja za ločitveni razlog.

Pred sodiščem. »Ali ste ukradli pernico, ki je visela čez plot?« — »Sem, gospod sodnik.« — »Zakaj ste jo pa ukradli?« — »Ker se morajo s pernico odevati ljudje, ne pa ograje.«

Tropine kot zdravilo. Nizke cene vina so povzročile na Ogrskem nov način izkoriščanja grozdnic tropin. — Tropine so navadno prekuhali v žganje (tropinovec), sedaj pa so jih začeli v mestecu Erseny v komitatu Somogy rabiti za — kopeli. Neki podjetnik se je namreč odločil napraviti ljudsko kopel, kjer dodevajo vodi do 10 odstotkov spirita, ljudi pa po kopeli oblagajo s tropinami. Običinski zdravnik je mnenja, da ozdravi oblaganje s tropinami vsak revmatizem. Kopel nese prav dobro.

Gospodarji se pomenkujejo

Bilo je v nedeljo popoldan. Ceste so bile prazne, stene zametene, gozd in polje epita mirno pod debelo snežno odejo... Nikjer ni videti človeka. Vsi so se poskrili v tople izbe, kjer je peč vsakemu največja prijateljica.

Pri nas je polna hiša možakov. Sami sosedje, vsi že gospodarji, so prišli k našemu staremu očetu, da malo pomodrujejo, ker med prijateljskim pomenkom še najhitreje mine dolgi zimski večer.

Mirno se pogovarjajo, puhajo iz pip in pretresajo vsakdanje stvari o gospodarstvu in o domačih vaških zadevah ter ugibljejo ali bo zopet tako ostru zima, kakor je bila predlanskim. Pogovor postaja čedalje živahnejši, in nenačaka se naš ded tako razvname, da je še mene, ki sem sedel pri oknu in bral letošnje »Slovenske vešernice«, začelo zanimati, kaj neki imajo tako važnega. Menda se vendar ne bodo skregali!

Poslušam, poslušam in kmalu razberem, da se pogovor plete kako težki so današnji časi, ko vse pritiska na siromašne kmete; kako se kmetika mladina bolj in bolj izneverja svo-
jemu domu in odtuji zemlji, zapravlja denar, zdravje in poštenje, in kako prebrisana gos-
poda vara in za nos vodi ubogega kmeta ter se debelo rodi na njegov račun in z njegovimi žulji... Našemu dedu pa mnenja sosedov o teh rečeh očividno niso bila po volji, zato je tako na glas povedal kaj on misli o tem. Meni so se zdale dedove besede čisto pravilne. Tudi sosedje so ga verno poslušali in mu na koncu prikimavali. Pa sem si mislil, da ne bo brez koristi, ako jih še komu drugemu povem. Ded pa je govoril nekako takole:

»Nič ne rečem, da ni dandanes takih ljudi,

ki — bodisi učeni ali pa neuki — hočejo žlo-
veka zavesti na slabo pot in ki iz kmetovega
poštenja in zaupanja kujejo svoje bogastvo.
V vsakovrstnih oblekah prihajajo — največ-
krat lepo zlikani — in sladko govorijo in pol-
na usta imajo samih zlatih obljub, ki jih se-
veda nikoli ne izpolnijo. Kljub temu ne more-
mo trditi, da so prav vsi takšni! Tega pa spet
ne! Tudi med šolanimi je mnogo poštenih in
zanesljivih ljudi, ki nam kmetom iz vsega sr-
ca želijo srečo in blagostanje; in nemalo je
celo takšnih, ki se za naš blagor iskreno tru-
dijo in se prizadevajo z vso ljubeznijo in po-
žrtvovanostjo. Ponavljam, da takšnih ni malo,
in pristavljam, da jih bo pameten človek, ki
ima glavo nasajeno na pravem koncu, kmalu
prepoznal. Če imaš v glavi količjak soli, boš
takoj pogodil, kdo prihaja z dobrimi in kdo
s slabimi nameni. Poglejte na priliko naš »Do-
moljub« in »Slovenca« pa našo »Mohorjevo
družbo«, koliko dobrega semena je že razse-
jala med nas v svojih sedemdesetih ali osem-
desetih letih! Koliko lepih nauk in dobrih,
poštenih nasvetov so napisali možje okoli Mo-
horjeve družbe, in še zmerom pišejo! Ko bi
si vsaj vsakega desetega zapomnili in izvršili,
bi bilo danes precej drugače kakor je!... Pa
tudi drugod so že mnogo mnogo storili za
nas in še vedno delajo, morebiti več kot mi
mislimo! Seveda, mi smo kakor otroci, ki jim
je vsaka pametna beseda odveč in dober svet
bob ob steno. Nič se nas ne prime, ker misli-
mo, da sami vse in najbolje vemo! Toda, ako
nočemo, da se nam bo vedno enako godilo,
ne smemo biti takšni! Saj vendar veste, kaj
je vredna pametna beseda izkušnega moža!
Še danes se prav dobro spominjam, koliko-
krat mi je dejal oče, dokler je živel, da je naj-
modrejši oni, ki se od vsakega uči. Kadarkoli
sem kaj napak napravil, vselej mi je tako po-
vedal. Tedaj ga nisem poslušal, pozneje pa

sem se sto in stokrat prepričal, da je imel
prav. In že stari ljudje so rekli, da le oni kaj
ima, ki tudi kaj zna! Ako je to nekoč veljalo,
koliko bolj bo danes, ko je vse tako straho-
vito prebrisano in nikjer ne gre brez modrije!
A, čakte, o čem smo že prej govorili? Aha,
o Mohorjevi! Da, da. Pa o tem, česa bi se
lahko iz njenih bukev naučili. Glejte, vsi ste
naročeni nanje; pa mi povejte, kateri je pre-
bral in si zapomnil kaj že nekaj let sem piše
»kolednik«?

Nobeden ni vedel kaj je »kolednik«, eden
pa je pripomnil, da storij sploh ne bere.

»E, storije, storije!« povzame zopet ded,
»ko bi tako bile! Pa niso! Marveč so samo
gola in kruta resnica, lepi moji sosedje. Mene
že par let najbolj zanima, kaj pravi kolednik.
To je eden najvažnejših spisov koledarja in
nemara vseh petih ali šestih knjig! Vsak te-
den bi ga morali na glas prebrati pred vso
družino, da bi vsi vedeli kaj se od vsakega
zahteva, ako hočemo napredovati. Starši in
otroci in še posli, vsak ima svojo lekcijo kot
mu gre. Zategadelj je tudi postavljen na prvo
mesto, takoj za svetniki, da se moraš zadeti
vanj, če le kaj listaš po koledarju. Vidite, ko-
ledarju pravi kolednik — čakajte, vam bom
rjaji kar prebral, zakaj tam je lepše zapisano
kot bi jaz povedal...« Ded seže v žep po
očali, si jih natakne in vzame iz kota knjigo
ter čita: »Kdor v naši lepi Sloveniji samo tar-
na in javka, je krivičen! Glejte, jaz pravim
ravno tako. Samo malo pogledimo in čujmo,
kako je po drugih krajih! »Kolednik« pripo-
veduje, kako je že po naših mestih, a kaj šele
drugod, kjer je na milijone ljudi, ki so brez
dela in jela! To premislite, pa boste priznali,
da nikjer niso plotovi s klobasami zagrajeni.
Tudi v Ameriki ne. Kaj bi torej samo jadiko-
val in tožil, kako je bilo nekoč lepo in lahko
živeti, ko še v sv. pismu stoji, da je nespa-

62

in ker tudi vose v tistem
kraju nima skoraj nobene
cene, uleguejo napravili
polec stropinarske? Še
»vinske« ljudske kopel.
Kdo ve, kako bi se »vins-
ke« kopel obnesla pri
nas?

Vojna poročila iz leta
1900. pr. Kr. Najboljši po-
znavalec notranje Aulje je
tandanes brez dvoma
Sven Hodin. Velik uspeh
so dosegli pri Swon Ho-
dinovi znanstveni ekspedi-
ciji zgodovinarji. Nenačli
učenkaj dr. Bergmann je
namreč našel knjižnico, ki
obsega naj 4290 rokopisov
iz dobe Hen-
dinstvije. Ti rokopisi so pisani na
tanke deske, ker pa so
tako sveže in čiste, da so
bili nenačli nuna, da so
pisarji rokopisi dole v
najnovjši dobi. Ko so pa
rokopise razložili, so
videli, da gre tu za voja-
ška poročila iz bojov z
Mangoli okoli 4. 1000. pred
Kristom.

Na poti iz gostilne. —
Zena je zmerjala moža,
ki ga je videla iz gostilne
domov: »Ali te ni aram?
Vsi ljudje vidijo, da si
pijane!« — »Ne bodi no
silna,« jo je mož zavracel,
»bi bil trezen, bi tudi
očavil.«

zame je nastopilo novo leto. Kaj bi v tem mojem no-
vem letu ne bilo moje?«

Oddehnil si je. Mina je za trenutek molčala, nato
je hladno dejala:

»Gospod Novak, nikoli ne bi bila mislila, da
znate tako lepo in dolgo govoriti!«

Te besede so ko ledena voda ohladile njegovo
vročino. Streslo ga je. A še bolj se je razhudil:

»Mina! Zdaj moram iti, kaj ne, ko človek, ki so
ga zavabili. Takoj bom šel. Le še za minuto! Resnico
hočete. Vsi, ki zahtevajo resnico, dobijo soli. To po-
meni sicer modrost, a je omladno in grenko in po-
vzroča tiganje po vseh kosteh. Jaz vem, Mina, zakaj
ste me zavabili. Da naravno povem: ker ste pre-
vzeti! Ne, ne, le nikar ne krillite z rokami! Tako je!
Jaz, ponosna Mina Boštjanova, sem prišla pri izbiri
moža kot druga na vrsto. A jaz nisem in nisem bila
nikoli številka dve. Zatorej, snubač, dasi ti je zdaj
še tako resno: poberi se! Jaz bi morala biti zate
prva, edina. Vse drugo ne pride pri meni niti v po-
stev. Ljubila sem te, a zdaj te vržem iz hiše, ker pri-
hajaš od druge!«

Mina je vse to mirno poslušala. A ko je umolnil
razdraženi molč in prijel za svoj klobuk, je povzela:

»Zahvalim se Vam, gospod Novak! Vaše besede
so mi dobro dale. Ah, resnica človeka še vse bolj
osveči ko studenčnica! Le eno mi res: prevzetna ni-
sem bila. Ni prevzetnost to, da se branim biti Vaša
žena. In tudi ni resničen on vzrok, ker sem bila —
kar je res — zelo užaljena. Poglejte tamle našega
staršega, zvestega Jožeta! Ta je nekoč ljubil in za-
snubil našo mater, ko so bili še zdravi in krepki.
Delj je čakal nanje ko oče Jakob na Rahelo. Tudi
mati so ga radi imeli. Če bi se bili poročili z njim,
bi bilo pri Boštjanovih veliko boljše, kot je bilo sicer;

bi bil v hiši oče in gospodar in Jože se brčkone ne
bi bil tako izgubil, kot se je — in tudi Bernardu ne
bi bilo treba še umreti — in najbrž bi tudi mati še
danes živeli.«

No,« je vprašal Novak, »zakaj ga pa niso ma-
rali? Ker so jim otroci branili?«

»Noben otrok jim ni branil — najmanj pa jaz.
Jaz sem materi še zmeraj prigovarjala, naj se omo-
žijo z Jožetom. A niso hoteli.«

»Zakaj ne?«

»Gospod Novak, nekoč sem že poskušala to po-
jasniti nekemu moškemu — in sicer Jožetu, takrat,
ko nam je odpovedal. A ni razumel. Tudi Vi tega ne
bi razumeli. Saj ste bolj izobraženi kot Jože, a zato
niste bolj razumni za te stvari — ker ste tudi Vi
moški. Moški ničesar ne vedo in se ne razumejo s
ženskami. Dosti sem brala o tem in tudi dosti doživela.
Vi imate klobuk v roki, gospod Novak. Ne pojdite tako
— oh, ne pojdite tako od mene proč! Kako naj bi si-
cer živela? Pojdite vendar kot prijatelj! Nikar mi tega
tako ne otežkočite!«

Trpko je dejal:

»Če torej pri Vaši materi ni bila prevzetnost
knjiva, da so odklonili vrliga Jožeta in je bil kak
drugačen vzrok — in če se me tudi Vi ne branite
radi prevzetnosti, ker sem se prej poročil z drugo,
potem mi povejte, Mina, lepo Vas prosim, zakaj me
ne marate — povejte mi z dvema besedama!«

Mina je zahihpela; rdečelična Mina je pobledela,
»Prav, z dvema besedama Vam bom povedala, zakaj
niso mati hoteli, in zakaj zdaj jaz nočem: — iz čistosti!«

Brezumno je buljil vanjo in ni našel nobene pri-
merne besede. Mina je povzela:

metno govoriti zakaj so bili prejšnji časi bolj-
ši... Toda nikar ne mislite, da hoče »koled-
nik« ali pa jaz reči, da ni pri nas težko živeti
ali da so nam povsod posejane rožice. O ne!
»Kolednik« sam pravi v predlanskem kole-
darju, to sem si dobro zapomnil, da je mnogo
gorja; na dveh straneh je šestkrat zapisal, da
je gorje, sedmič pa celo, da je gorja dovolj!
Ali kdo je kriv tolikega gorja? Najlaže je
kakopa zvrčati vse na drugega, a pošteno to
ni in pravično tudi ne. Vsak naj sebe pogleda
in prepriča, pa bo precej sprevidel, da nihče
ni popolnoma nedolžen! Kar odkrito priznaj-
mo: vsi smo krivi, da je tako! »Kolednik«
naštevja nekaj stvari, s katerimi smo zakrivali
svojo bedo; kaj nam je treba kupovati toliko
kave, čaja, sladkorja in druge take ropotije,
ki pravijo, da zanjo izmečemo vsako leto tež-
ke milijone! Z mlekom pa ne vemo kam! Ko
sem bil jaz mlad, kave niti poznali nismo.
Če ni bilo mleka, smo za zajtrk in za večerjo
otepali močnik in prežganko ali pa podmeteno
zelje. Pa smo imeli zdrave želodce in zobe,
da bi bil žvečil in prebavil usnje. Danes pa...
In potem še ta ljuba pijača in neumna noša,
ki se ji v zadnjem času tudi mi kmetje preveč
vdajamo; zlasti mladina misli, da mora v vsem
posnemati mestne škriče in frajle! Zato prav-
nim tudi jaz kakor je bil odgovoril oni kmet,
ki ga je srečal »kolednik« — o tem piše
v letošnjem koledarju — da bi bilo kmetu naj-
bolj treba varčnosti! Včasih so dejali, da so
prvi dobiček to, kar prihranijo! Vidite, to so
ljudje, kakor kaže, skoraj popolnoma pozabili.
A ni prav, da so, presneto, da ni! Zato se jim
pa tako maščuje, ko za vse mogoče čincarije
izmečejo denar, da jim ga primanjkuje za po-
trebne stvari; saj še vedno velja stara resni-
ca, da kdor troši denar za nepotrebne reči,
ga ne bo imel za potrebne. Sedaj smo že prišli
do tega! Par stvari, pri katerih bi se dalo

marsikaj brez najmanjše škode prihraniti, sem
vam bil naštel, o drugih pa sami pogledajte
v lanski in predlanski koledar. — Tako, to bi
bilo eno. Drugo pa, sodim, da prav tako važ-
no, je naša izobrazba. Tudi o tem je v kole-
darju, v lanskem pa več in lepše ko v letoš-
njem. Le čakajte, vam precej povem kako
in zakaj...

»Aha, že imam!« odpre ded drugo knji-
go. »Čujte: Naš greh, naš velik greh je, da
se le presplošno sodi: za kmeta je vsak bedak
dober. Kakšna zmota! Drugi greh je, da se
dcló na grudi obsoja kot premalo gosposko.
Ti moj Bog! Hanaški kmet ne spusti sina prej
na polje, dokler nima fant mature v žepu!
Videl sem na Solnograškem gospodično, ki je
bila hči posestnika, kateri je redil 24 plemen-
skih konj in 70 krav. Pravili so, da ji je do-
ločenih 60.000 goldinarjev dote (torej danes
milijonarka)! Pa je bila ob štirih zjutraj v hle-
vu med deklami, je molzla, krmila živino in
sploh delala kot prva dekla. In pri nas? Če
oče priskopari nekaj tisoč, se morajo iti vsi
otroci visoko gospodo: židana dekleta, avto-
mobile, postopanje in veseljačenje pa zajema-
nje iz očetove blagajne, dokler ne pride vse
skupaj na boben... Ali ste čuli, preljubi moji
sosedje? Tako sodi »kolednik«, ki mislim, da
je videl več svetla ko jaz! Kolikokrat so mi
že silile te besede na jezik, ko mi je ta ali
oni rekel, da ni za kmeta, kdor samo hukve
in časopise bere. Tudi jaz pravim, da tak res
ni za kmeta; a menim, da tudi oni ni nič
boljši, ki se brani dobre knjige ali poštenega
časopisa, kot bi mu silil strup!

Tedaj je udarila ura in našli so — osem
udarcev. Može so kar debelo pogledali in se
dvignili izza mize. Kar verjeti niso mogli, da
so se tako zasedeli. Kaj bodo doma rekli, kje
neki so tako dolgo? V veži je nekaj čvrčalo
in dišalo kakor po čebuli.

»Za konec pa samo še nekaj,« povzame
ded, ki ga je bilo pripovedovanje utrudilo;
»ako hočete, da vam bodo moje besede kaj
hasnile, si zapomnite še to-le (tudi to stoji v
koledarju): Vsak sam premišljuje, uči se, delaj
in napreduje, sicer nas bo teža časov spravila
na beraško palico!... Sedaj pa vsem lahko
noč!«

»Ampak recite kar hočete, nočoj nam jih
je pa nadrobil,« je pripomnil neki sosed, ko
so se razhajali pred vežo. »Tri sto gorjač, to
bo pa vredno malo premisliti!«

»In potem spraviti v življenje!« pritegne
drugi sosed. Jože Gregorič.

Nove knjige in skladbe

Knjiga postave. Petintrideset govorov o bo-
žjih zapovedih. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljub-
ljani govoril dr. Mihael Opek, stolni kanonik in
profesor govornštva na vseučilišču v Ljubljani.
3. zvezek. Založila pruođajalna H. Ničman v Ljub-
ljani. Cena 22 Din. Po pošti 2 Din več. — Sloviti
pridigar ljubljanske stolne cerkve je izdal že dolgo
vrsto zbirki svojih lepih govorov. Tudi gori na-
vedeno knjigo, ki vsebuje razlago šeste in devete,
sedme in desete ter osme božje zapovedi, lahko
uporabimo na častno mesto v zbirki ostalih pisate-
ljevih del. Knjiga obravnava tvarino, ki je pose-
bno častu primerna. V današnjih boguodtujenih in
izmaterijaliziranih časih je še posebno potrebno
govoriti o sv. čistosti, o grehih zoper lastnost in
zoper čast in dobro ime bližnjega. Saj so pomeni o
vsem tem včasih tudi pri marsikaterem praktič-
nem katoličanu tako medli in zmehčani, da se Bog
usmili. O vseh teh važnih vprašanih govori pisa-
telj z njemu lastno jasnostjo in temeljitostjo. Jezik
je lep in izklesan. Razlaga in dokazi so taki, da
nas nikjer ne pusti v dvomu, ampak nam povsod
pokaže pravi smisel božje postave in nam da točno
navodila za življenje po božjih zapovedih. — Knji-
ga je v zvezi s prvim in drugim zvezkom, ki obrav-
navata ostale božje zapovedi, neprecenljiv zaklad
za vsako krščansko hišo. Zelo se boste prikupili
in veliko dobro delo boste storili, ako boste odra-

Gospod Novak, take krvi smo, ne moremo se
drugič poročiti. Mati se niso hoteli in tudi jaz ne. To
sem se naučila od matere in bržkone je to tudi v
meni. Ko je mrtev tisti, ki smo ga ljubile, naj gre
ženska v tihi žalosti sama po svoji poti! To je tisto,
o čemer sem razmišljala prečli teden. Tisti, ki sem si
ga nekoč želela, je umrl. Tujec pa naj gre.

In tujec je moral oditi.

38.

Nato je prišla vojna. Tudi po tihi Loki je zatro-
bila strahotna tromba. Prvi, ki se je prijavil, je bil
kovač Klander. Zavrgel je kladivo v kot, zapustil je
ženo, gostišče, kovačnico, celo Mina Boštjanova mu je
bila ko kaka navadna Mina Boštjanova. Klander je
odšel reševati domovino. Za vse druge se ni prav nič
brigal.

V glavnem mestu se je zglasil kot dobrovoljec pri
svojem starem polku. Priporočil je sam sebe s tem,
da je povedal, da ima šele dvaindeset let, je torej
še povsem mlad, neizrabljen človek in mimo tega
posestnik hotela. Po poklicu pa je kovač. »Kovača«
so hoteli imeti. Uporabili so ga za podkovanje in po-
dobno. A Klander je odvrnil, seveda po vojaško, da
mu ni za podkovanje, da je imel tega v Loki dovolj.
Da bi človek svoj živ dan gledal v kopita konj, vendar
ni nikakr vzvišena življenjska naloga. Noče biti pod-
kovač; želi se bojevati s sovražniki. Njemu je tako
vseeno; žena je preskrbljena, ker je zavarovana za
visoko zavarovalnico.

Komisija se je muzala kovaču. Gospodje niso
sicer rekli nobene besede, a to muhanje je pomenilo:
»Da bi imeli same take tiče, se ne bi bi bilo bati
izida vojne.«

Vendar je prišel Klander navzlic temu tja, kjer
so imeli opravka s konji in podkovanjem. Kot nek-
danji podčastnik je v svojem prostem času ko besen
jezdari najbolj divje konje; ta ježa je bila skoraj
tako divja in tudi tako nevarna, ko tista vožnja z
močnim kolezom. Nato so ga pa le poslali na bojišče,
kjer se je tako hrabro boril, da ni bil le službeno
povišan v stražmojster, marveč je prejel tudi visoko
odlikovanje. Tudi sovražnik mu je nekaj podelil:
ustreljen je bil v nogo in zato je moral na njegovo
veliko žalost spet nazaj v zaledje.

Klander je srečno, to se pravi, živ prišel domov.
Kerakal je v svoji kasni uniformi prav junaško, dasi
malo šepaloče po vasi okrog. Njegova žena je sirmela
vanj ko v čudežno prikazen. Skoraj da je kar v nič iz-
ginjala pred njim. V roko ni Klander nikoli več pljunil.
Kako naj bi stražmojster — kaj takega? — s tako ro-
bato, brezumno rčko —? Ne! — Tudi šolarji se mu
niso pozmehovali; občudovali so ga. V Vogelnikovi
krčmi so odstranili tisti plečasti cilindri sramote.

Mina Boštjanova je spoštljivo potipala njegov
križec in rekla:

»Klander, ponosna sem, da ste moj prijatelj!«
Tedaj je bilo Klandru tako svečano pri sreči, ko da
bi bil imenovan za kapetana. —

Taka je Klandrova vojna zgodba. Ko je bila vojna
pri kraju, se je srečno povrnil domov in je v duhu z
vsakim udarcem s kladivom ubil po enega sovražnika.

Klander ni nikoli sklenil miru; bil je neizprosni.
Nekega mirovnega govornika, ki je nastopil v Loki,
je tako oklofotal, da je bil obsojen na denarno globo,
ki se je še njemu zdelo premajhna za njegove močnejše
zaušnice.

Naročajte »Domoljuba«!

Zaradi brade. Iz svetov-
ne vojne znano mesto Ver-
dun je postalo pozorišče
hude domače vojne. Neki
mestni prebivalci si je
sklenil pod vplivom po-
letne vročine obriti brado.
Srečno je izvršil ta sklep,
a s tem hudo razjezil svojo
ženo, ki mu je po povrat-
ku domov izjavila, da ni
on noben moč več in ga
tako očelila, da je sklenil
reže izvršiti samomor.
Rea se je vrgel v reko, a
mrzla voda ga je takoj
ohladila. Skesal se je svo-
je vnetosti in prišel glasno
vpiti, dokler ga niso rešili
mimogredoč. Stražnik je
obupanca pripeljal domov.
Huda žena ga je še dokaj
prijazno sprejela, a takoj
ji je moral objuditi, da si
bo zopet pustil rasti brado.

Nov predsednik. Novega
predsednika neke južno-
ameriške države pozdrav-
ljajo kakor po navadi z
20 strelji iz topa. Dva do-
mačina se pozneje pomen-
kujeta o slavnosti. »Na,
ali ni bila lepa veselica?«
»Kakšna veselica? Smola
je bila!« »Zakaj pa?«
»Dvajsetkrat so počili, a
ga niso zadeli!«

Lastna mestna elektrar-
na in plinarna v Chanu-
te, Kansas (v Ameriki),
donaša na leto toliko do-
bička, da ondornim pre-
bivalcem ni treba plačati
nobenega davka.

stili za Miklavža, za Božič, za god ali za poroko pokloniti vse tri zvezke »Knjige postavbe«. Segajte prido po nji, dokler je še v zalogi.

Izbilite Deo — adventne in božične pesmi za moški zbor. Uredil Vinko Vodopivec. Samozaložba. Prodaja Kat. knjigarna v Gorici (Libreria Cattolica, Gorizia). Partitura stane 4 lire. Znani naš skladatelj je priredil štiri adventne in osem božičnih pesmi za moški zbor. Zelo prav bodo prišle moškim cerkvenim zborom, ki so velikokrat v zadregi zaradi pomanjkanja primernih in lepih skladb. Zbirke vsem organistom in pevovodjem toplo priporočamo.

Almanah kraljevine Jugoslavije. Izšel je zadnji snopič 4. zvezka tega velikega dela o naši državi. Almanah skuša po abecednem redu podati najtočnejši pregled o vsem, kar je v naši državi zanimivega. Tako imamo v priročnem snopiču pregled petih srbo-hrvatskih banovin in mesta Beograda ter abecedni pregled vseh banovin, srezov, občin in krajev v vsej državi. Glavno uredništvo Almanaha je v Zagrebu VI, Žerjavičeva ul. 4. Kdor se za to delo zanima, naj se pisмено obrne na gornji naslov.

Razkolniko:

Rotarjev ded

Stric Gašper sedi pri peči in vleče svojo pipo. Star je že, da se mu roke tresejo. Njegove oči so pa še vedno mladeničko živahne.

Starček se smeje predicam in fantom na preji. Njih besedičenje posluša in zadovoljno kima.

»Stric Gašper! Povejte no še vi eno!« ga prosi mlada nečakinja Minka, ki jo ima stric najrajši. Šestnajst let ji je. Nekaj otročjega ima na sebi, kar jo delo še bolj prikupljivo.

Gašper se zasmeje:

»Res ste vsi skupaj še otroci! Prav je, da ste mladi in veseli! Nedolžno veselje je še Bogu všeč.

Pa vam povem o Rotarjevem dedu. Premladri ste, zato ga pač niste poznali.

Tedaj mi je bilo deset let, ko je umrl. Bil je prikupljiv in vesel človek. Vsa vas ga je imela rada. In kakšen pogreb je imel. Edini človek, ki ga ni maral, je bil skupuh Tilen. On ni trpel deda, ker si ga je starček večkrat privoščil in ga uščipnil, kjer ga je mogel. To pa samo zaradi skoposti. Sicer pa stari Rotar nikomur lasu ni skrivil.

Rotarjeva Minka je bila lepa in prijazna deklica. Ded jo je imel prav tako rad, kot jaz tole našo poročno Minko.

Kmalu po njegovi smrti se je ženil pri tujem Tilmov Andrej. Kaj hočemo! Je že tako, vsak mora enkrat v zakonski jarem. Čemu bi se pa nekaterim boljše godilo kakor drugim? No, če se dva razumeta, jo že sliščeta naprej. Tudi Bog rad malo pomaga. Sam ve, da so zakoni potrebni Njegove pomoči, posebno če imajo kap otrok.

Rotarjevi so bili zelo zadolženi. Imeli so pa tisto prostrano hosto za vasjo.

Zadolžena je bila hosta. Držali so jo pa sendarle, saj je pomenila zanje kar oelo premoženje. In še nekaj. Tisti god je kupil Rotarjev ded. Tudi on je bil že večkrat v stiskah, ko je bil še sam gospodar. Hoste pa ni hotel prodati. Vedno je dejal:

»Prodajte preje vse drugo, samo hoste ne! Mnogo mojega truda in znoja je v nji. Naj ostane pri hiši!«

Zdaj pa, ko se je možila Minka, mi Rotarjev oče sam vedel, kaj bi storil.

»Dolgovim me preveč pritisakajo. Hosto bom prodal, pa si bomo opomogli, in še za doto bo nekaj ostalo.«

»Se pa ne bom še možila. Samo hoste ne prodajajte! Ded nam je tako branil,« je rekla Minka.

Mali oglasi

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali lišbe poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Vred predstave

se takoj proda malo posestvo v Zafarju pri Vrhniki. Nekdaj je bila v hiši 20 let gostilna in trgovina. Posestvo obsega hišo, skedenj, nov kozolec, za tri goveda in tri prašiče polja in travnikov, dalje precej gnojne in gozda. Proda se za ceno 90.000 Din. Pojasnila daje Jakob Buh, Bevke št. 27, p. Vrhnika.

Zamenjam zdrav beli krompir za letošnje vino. — Franc Rozman, Hraše št. 18 p. Smlednik, Gorenjsko

Več mizarških vajencev sprejme takoj Jernej Sitar, S. Smihel - Novo mesto.

Posestvo lepo in primerno tudi za obrtnika, vsredinitrga Mokronog prodan za 150.000 Din. Plačljivo tudi s hranilno knjižico. Poizve se pri Alojzu Borštnarju, Bruna vas p. Mokronog.

Krojčarskega vajenca

in vajenka za moški in damski oddelek, sprejme takoj Franc Petko, kroj. atelje, Prosvetni dom, Novo mesto.

»Če ne danes, pa jutri. Stiska je vedno hujša. Preje sem odlašal zavoljo deda,« je rekel oče.

In tako so sklenili, da bo oče prihodnje dni omenil nekaterim sosedom, da je hosta naprodaj.

Prvi se je oglašil pri Rotarjevih skupuh Tilen:

»Hosto jaz rad kupim. Koliko hočeš za njo?« je vprašal.

»Sam veš, da se tvoj fant pri nas ženi. Dobro jo plačaj. Polovico denarja daj meni. Ostalo bo za doto moje Minke, in pa za balo, da ne boš mogel reči, da je prišla prazna v hišo. Sam veš, da je hosta med brati pol grunta vredna.«

Tilen je obljubil, da bo hosto pregledal in se kmalu sopes oglašil.

»V svaštvu si bomo, vendar mu menad prodam. Dedu bi bilo najmanjše všeč, če bi kupil hosto Tilen,« je pripomnil oče.

Zvečer je šel mimo naše hiše ranjki Blažen. Bil je že star, vendar je kar tekel. V obraz je bil bled kakor smrt in kar belo je gledal.

»Blažen! Kaj vam pa je?« ga vpraša moja starejša sestra, ki je stala ravno pred hišo.

»I Bog pomagaj! Pred Rotarjevo hosto stoji ded. Pipo kadi in proti vasi gleda.«

»Nekaj se ga je stari Blažen, ga pač rad cukne,« je rekel naš oče.

Toda Rotarjevi niso verjeli. Naslednji ve-

Mizarškega vajenca

sprejme takoj Franc Lavodnik, št. Vid nad Ljubljano.

Sprejme se učnika

poštenih staršev, ki je že nekoliko vajena šivanja, v šivalnico, kjer se izdelujejo samo boljše damske obleke in plašči. — Odkrbe mora imeti svojo, drugo po dogovoru. — Ponudbo na l. Gorican, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Hribovskega dekle

pošteno, ne premlado. sprejemam na svojo kmetijo v ravnini takoj ali o Božiču. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Stalno« št. 13.578.

250 dinarjev dnevno

zaskušite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju! — »Kosmos«, Ljubljana, poštni predal 307. — Znamko za odgovor.

Posestvo s hišo, go-

spodarskim poslojem, njive, travnika in gozda, redi se do 8 živine, se proda skupno ali pa tudi posamezno v bližini Ljubljane. Naslov v upravi Domoljuba št. 13.540.

Za
zimo

rabite
tople

odeje. - Ne zamudite! - Zahtevajte od

Trgovskega doma
Stermecki
Celje št. 19

veliki ilustrirani cenik, v katerem so med drugim sledeče odeje: Ruž z molinom 120 Din, ruž s flanelo 130 Din, kambrik z molinom 125 Din, klot z molinom 128 Din, klot s klotom 132 Din, rožast klot s klotom 140 Din, nadalje tiger in flanel odeje, zastori, preproge in posteljne garniture po čudovito nizkih cenah!

Veliki, ilustrirani cenikastonj!

Čer je pa gospodar sam videl svojega očeta. Niti nagovoriti se ga ni upal.

Zdaj so pričeli tisto prodajo zavlačevati. Nihče ni maral imeti s strahovi pošla.

Rotar je plačal za maše. Ded je bil pa trmast, kar izginiti ni hotel.

Naposled se je opogumila njegova ljubljena znanica Manica:

»Vedno me je rad imel. Požri me ne bo. Pojdem in ga povprašam, kaj želi!«

Res je šla v mraku proti hosti. Zagledala je deda in ga prijazno pozdravila.

»Bog in vsi svetniki pomagajte! V svetem Jezusovem imenu, duša povej, kaj želiš?« je vprašala Manica in pričela trepetati kakor riba na vodi.

Ded ji ni odgovoril. Santo trikrat je z nogo krepko udaril ob tla in izginil.

Manica je prišla vsa preplašena domov. Poklicala je očeta in mu skrivaj povedala, kako je opravila.

Oča sta se pred zoro vstala. Nikomur nista znila besedice. Oče je vzel kramp, Manica pa motiko. Šla sta na parobek, kjer je ded običajno ždel. Pričela sta kopati; nisto dolgo kopala, pa sta začela na zabojček slatinikov. Bil je francoski denar.

Vrnila sta se domov. Rotar je odnesel denar nekam daleč, kjer ga je zamenjal.

Manica in Andrej sta se poročila. Tilen je kar branil. Jezilo ga je, ker ni dobil hoste. Ko je pa zvedel o bogati doti, je bil takoj kakor maslo.

Rotarjev ded se od tedaj ni prikazal nikoli več.

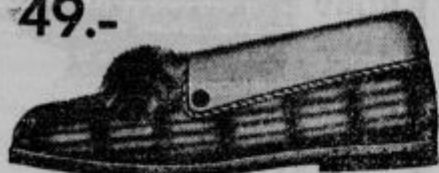
Gramofon, plošče in ure dobite najceneje pri M. Wachter, diplomirani urar Novemestu.

V vsako hišo Domoljuba!

PRESKRIBITE SE ZA ZIMO!

Ne odlašajte z nakupom potrebne obutve. V naših prodajalnicah dobite vse, kar Vam je potrebnega za Vaše noge.

49.-

MIKADO.

Vrsta 7045

Kadar ste doma, kadar delate v kuhinji in hojite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarujejo Vas prehlada. V njih se Vam todo noge najbolje odpočije.

59.-

Vrsta 215

Pazite na svoje zdravje. Ob hladnem vremenu se dobro obuvajte. Evo vam udobnih in toplih čevljev za dom. Topla obutev je najzanesljivejši pripomoček, da se ne prehladite.

69.-

MUŠKE GALOSE.

Vrsta 9817-61

V največjem dežju in največjem blatu bodo Vaše noge vedno suhe. Ženske galose z nizko in visoko peto Din 59.-

79.-

Vrsta 1865-01

V teh elegantnih zimskih čevljih izgleda Vaša noga popolnoma majhna. Čevlji Vam bodo v njih vedno suhi in čisti. Imamo jih črne in rjave barve.

149.-

Vrsta 9695-50

Ženske gumijaste wellingtonke. Imamo jih tudi rjave barve. V njih se vedno po utitje udobno, ker Vam bodo varovale noge, mokrote tudi ob najhujšem vremenu.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite poceni in dobro pri trdkih

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Ure v vseh cenah od Din 44.- naprej. St. 120 Kovinasta anker ura Din 44.-, s sekundnim kazalcem Din 78.-

St. 121. Ista z radijem Din 58.-, s sekundnim kazalcem Din 94.-. St. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49.-, z radijem Din 76.-. Zahtevajte veliki ilustrovaní cenik zastoj in poštnine prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Brinje in fge

za žganjekuho, v najboljši kvaliteti, nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Bajec: »Ali je to, kar tvoja hči poje, pri-ljubljena pesem?«

Brajec: »Ne, v tej hiši ne.«

On: »Ne, vsega denarja ti ta teden ne dam, nekaj moram spraviti za deževni dan, ki lahko pride.«

Ona: »Meni se zdi, da spravljaš za plo-vo.«

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec

NOV POKLIC!

za dame in gospode z vpeljavo strojnega ple-tarstva v hiši.

Zajamčen zaslužek ca. 1500 Din mesečno,

ker prevzamemo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo v izdelavo prejo. Pišite še danes o brezplačne prospekte na Jugoslovanski Rudolf Messe, dr., Zagreb števil. 27, Jelačićev trg 5.

Natakar: »Ze dvajset let se pri nas ni nihče pritožil.«

Gost: »Seveda ne, ker vsakdo preje od lakote umrje, preden je postrežen.«

Glasbila za vse!

Violino od Din 68.-
Gitare od Din 149.-
Trampete od Din 489.-
Harmonike od Din 69.-

Kromatiko in klavirske har-monike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte brošurčič

CENIK

• a največje in največje se odpreme trške glasbi Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 107

Brezplačen posk v sviranju. Navodila v ceniku.

BRINJE IN FGE

dobite najceneje in najboljše kakovosti pri Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska 67, nasproti mitnice.

»Jaz mislim, da bi bila Ivana srečnejša, če bi imel njen mož manj denarja.«

»O, nič se ne boj, saj ga bo kmalu imel manj.«

Darila za Miklavža kupujte

le pri »IVANKI« F. I. GORIČAR, LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 29,

ki ima v ta namen pripravljenega veliko izbire primerne blaga, na pr.: otroške nogavice, trpežne, od 3 Din naprej; ženske nogavice, trpežne, od 8 Din naprej; moške in ženske triko maje in hlače od 24 Din naprej; sukno za moške površnike in obleke od 60 Din naprej; blago za ženske plašče, najnovejše, od 44 Din naprej; modni pliši za plašče in ovratnike od 70 Din naprej; klotaste odeje, fino vatrane, ročno delo, od 150 Din naprej; konjske koce in deke vseh vrst od 68 Din naprej. Velika izbira najnovejših volnenih in plišastih robcev, šerp, čepic, izgotovljenih otroških obleke, predpasnikov, plaščkov, moške srajce, kravate, det-nike kakor tudi vse vrste blaga, ki se rabi za zimo, po najnižjih cenah. — Se vljudno priporoča I. GORIČAR.

Sluga: »Kopelj je pripravljena, gospod!«
Gospod: »Tako sem utrujen. Pa se vi mesto mene kopajte, a ne prevroče.«

Kvalitetna znamka za pečivni prah in vanilin sladkor.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čer

Urednik: Jože Kozliček